MINNESOTA HISTORICAL SOCIETY

„Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėtnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METMAS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas: LACKAWANNA 5529

The Lithuanian Weekly „Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgeliutė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

No. 42 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y., Spalio (October) 19, 1928.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875.

Vol. XIX

Atskrido Milžiniškas Orlaivis

Kėsinosi Nužudyti Lietuvos Vyriausybę

Lietuvos - Rusijos - Vokietijos Sąjunga?

ATSKRIDO MILŽINIŠKAS ORLAIVIS.

New York, N. Y., spalio 15. — Šiandien, 3:50 val. po piet New Yorką pasiekė vokiečių milžiniškas orlaivis „Graf Zeppelin". Savo kelionę „Graf Zeppelin" už jurin pradėjo iš Fredrichshafen, Vokietijoj, spalio 11 d., 1:52 val. ryte. Skrisdamas per Atlantį ir kol pasiekė New Yorką bei stotį Lakehurst, N. J., orlaivis skrido pro šias šalis: Franciją, Ispaniją, Afriką, Ozores salas, Bermudą. Amerikos saužemį pasiekė 10 val. ryte, spalio 15 d. Tai buvo Virginia Capes. Iš čia orlaivis perskrido dalį Maryland valst., Amerikos kapitolių Washington ir dalį Pennsylvania valst. N. Yorke „Graf Zeppelin" priimtas entuziastiškai. Minios žmonių stovėjo gatvėse ir ant stogų ir su ašaromis akyse sveikino šį svetį-nebuvėlį. Daugelis dirbtuvių ir krautuvių užsidarė ir leido savo darbininkus orlaivio pažiurėti. Daugybė eroplanų jį lydėjo, kol orlaivis apie valandą laiko paskraidė ant New Yorko. Porą sykių perskridęs skersai-išilgai New Yorką, orlaivis nuskrido į savo stotį Lakehurst, N. J. ir ten laimingai nusileido 5:38 val. vakare.

Keleiviai pasakoja, kad kelionė buvo įspudinga. Vidury Atlančio „Graf Zeppelin" biskelį sugedo, kas neišpasakytai sujaudino keleivius. Bet pataisius sugadytą vietą, vėl viskas ėjo tvarkoje, nors tuo pačiu pasaulis netvėrė nerimu, bene šiam milžinui teks Ameriką pasiekti. Skrido 111½ valandų padarydamas 6,300 mylių. Skrisdamas orlaivis apie savo kelionę pasaulį informavo per radio.

„Graf Zeppelin" tikrai yra milžinas. Jis yra 770.8 pėdų ilgio, 100 pėdų diametre, talpa — 3,070,970 kubiškų pėdų. Orlaivis yra varomas penkių motorų, kurių kožnas turi 550 arklių jėgą ir sveria 2,450 svarų. Varomas taip vadinamu naujai išrastu „mėlynuoju gazu", kuris nesunkesnis už orą. Greitumas—80.7 mylių valandoje. Vienu prisirengimu gali nuskristi virš 6,000 mylių. Orlaivis kainuoja apie 1,000,000 dol. Jo savininkais yra Vokietijos žmonės ir valdžia. Šiuo tarpu orlaivy buvo 20 keleivių ir 40 aficierių, mekanikų ir įvairių darbininkų bei aptarnautojų. Trumpesnėn kelionėn orlaivis gali paimti virš 50 keleivių. Orlaivy yra įtaisyta visi patogumai: miegkambariai, valgykla, salionas, radio stotis ir tt.

„Graf Zeppelin" yra pirmas orlaivis, kuris atnešė keleivių ir laiškų. Jo kelionė yra istoringa tuomi, kad šiuo prasideda transportacija oru per Atlantį. Prie to, „Graf Zeppelin" Amerikon atskrido lygiai ketvirtuose metuose po to, kaip tas pats kamandantas Dr. Eckener atvairavo Amerikon orlaivį Los Angeles.

Amerikoje orlaivis „Graf Zeppelin" aplankys keletą miestų kaipo svetys ir rodos už dešimties dienų su keleiviais skris atgal Vokietijon. Vokietija šio orlaivio pasekmėmis labai džiaugiasi. Amerikos prezidentas taip gi širdingai pasveikino atskidusį orlaivį, pabrieždamas, kad tai yra svarbus įvykis oro transportacijoje.

KĖSINOSI NUŽUDYTI LIETUVOS VYRIAUSYBĘ.

United Press agentura iš Londono paduoda sekamą žinią:

London, spalio 13 d. — Šiandien „Daily News" gavo iš Viennos pranešimą, kuriame nusakoma, kad Kaune susekta konspiracija nužudyti Lietuvos prezidentą Smetoną, premierą Voldemarą ir karo ministerį. Keturi karininkai ir trys studentai areštuota.

LIETUVOS-RUSIJOS-VOKIETIJOS SĄJUNGA.

„Naujienos" paduoda sekamą žinią:

Chicagos lenkų laikraštis „Dziennik Związkowy" įdėjo Chicagos Tribune pranešimą iš Kauno apie tai, kad Lietuvos apsaugos ministeris gen. Daukantas vykstąs į Maskvą neva pasirašyti militarę sutartį su Sovietų Rusija, padėjo šitokią savo pastabą:

„Lenkams tai nėra „niespodzianka" juo labiau negali but sensacija politinėms vokiečių sferoms. Var šavoj jau ilgesnis laikas laukta tokių, o ne kitokių Voldemaro politikos pasėkų. Po pastarojo Tautų Sąjungos suvažiavimo Genevoje Lietuvai neliko nieko kito, kad pasiskelbti atviru Sovietų sąjungininku. Ligšiol Lietuva buvo tylus Maskvos sąjungininkas, o atviras Berlyno bičiulis. Karinės Lietuvos su Rusija sutarties pasirašymas Maskvoje pagrįs, pagaliau, trilypę rusų-lietuvių-vokiečių sąjungą, savo ašmenimis atkreiptą prieš Lenkiją. Kad ta sąjunga turėtų militarinės svarbos, Vokietija jau ilgokas laikas kaip aprupina karo medžiagomis tiek Lietuvą, tiek Rusiją. Pastaruoju laiku Maskva davė Berlyne užsakymą karo medžiagoms $42,000,000 sumai. Į Lietuvą atėjo iš Vokietijos armotų, ypačiai greitai šaujamų armotų eroplanams šaudyti. Lenkija jau senai žino, kad ir Vokietijoj, ir Lietuvoj, ir Sovietų Rusijoj eina skubotį prisirengimai karui." (Kiek šita lenkų laikraščio sapalionė teisinga — mes nesiimame spręsti; pakartojame ją taip, kaip paduoda „Naujienos". *Red.)*

LIETUVOS-RUSIJOS TAIKOS PAKTAS.

Berlynas, spalio 9. — Chicago Tribune Press Service praneša, kad Berlyno politinėse sferose kilę sencancingų kalbų delei pranešimo, tilpusio „Lietuvos Aide", kur nusakoma, kad Lietuvos krašto apsaugos ministeris gen. Daukantas vykstąs su misija į užsienį. Tarp kit ko, jis aplankysiąs Maskvą tikslu pasirašyti militarę sutartį tarp Lietuvos ir Sovietų Rusijos.

DIDELIS STREIKAS LENKIJOJE.

Varšava, spalio 15 d. — Lodziuje streikuoja 200,000 darbininkų. Tai yra generalis streikas. Streikuoja viešųjų darbų, gatvekarių, telefonų, ligoninių, šviesos teikimo, duonkepyklų, gyvulių mušyklų ir kt. darbininkai. Dirba tik Municipalis Sveikatingumo Biuras, kuris kasdien taikia 25,000 pietų streikuojančių darbininkų šeimynoms. Šiandien taip gi nepasirodė nė vienas laikraštis. Teatrai ir krutomųjų paveikslų rodymo įstaigos taip gi uždarytos. Gatvės pilnos žmonių, policijos ir kariuomenės, nors pastarieji neturi ką veikti, nes streikininkai laikosi nustatytos disciplinos ir jokios betvarkės nenutinka.

Iš Berlyno pranešama, kad Lozdiaus streike nutiko keletas susirėmimų policijos su streikininkais. Esą atsiradę streiklaužių, kurie norėję operuoti gatvekarius, ko delei kilo susirėmimas tarpe streikininkų ir streiklaužių, kur ir policija turėjusi įsikišti. Sakoma streikininkai keletą gatvekarių sudaužę. Taip gi Varšavos valdžia norinti priversti municipalę Lodziaus valdžią, kad ji neteiktų streikieriams maisto ir kitų reikmenų.

Streikuojama delei darbdavių nesutikimo darbininkams pakelti penktą nuošimtį algų.

ŽEMĖS DREBĖJIMAS MEKSIKOJE.

Spalio 10 d. Meksikoje įvyko smarkus žemės drebėjimas. Meksikos Miestas kelioliką kartų smarkiai su purtytas. Žemės drebėjimas palietė ir kitas Meksikos dalis. Virš trisdešims ypatų žuvo įvairiose šalies dalyse. Kai kuriose dalyse daugelis miestelių ir kaimų galutinai sunaikinta.

SUSTREIKAVO 1,100 ANGLIAKASIŲ.

Benton, Ill. — Spalio aštuntą dieną New Oriente C. W. ir F. Coal kompanijos kasyklos No. 2 darbininkai sustojo dirbę. Angliakasiai reikalauja geresnių darbo sąlygų. Streikuoja apie 1,100 angliakasių.

SUDEGĖ 17 KALINIŲ.

Junction City, Ohio. — Valstijos kalėjime nutiko didelis gaisras, kuris sunaikino plytinę dermatoriją ir, spėjama, žuvo 17 kalinių. Trys kaliniai pabėgę.

GEN. ČIAN KAIŠEK CHINIJOS PREZIDENTU.

Nankinas. — Buvęs vyriausias nacionalistų vadas Chinijos pilietiniame kare gen. Čian Kaišek spalio 9 d. išrinktas Chinijos Respublikos prezidentu. Jį išrinko centralinė vykdomoji taryba. Šią tarybą sudaro 44 nariai ir kuri tai taryba buvo vyriausiu tautinės Chinų valdžios organu.

CHINIJOJE FANATIKAI IŠŽUDĖ 200,000 ŽMONIŲ.

New York. — Chinijos baduolių šelpimo organizacijos pirmininkas Dr. S. Parkes Cadman gavo pranešimą, kad musulmonų fanatikai Kansu provincijoje, Chinijoje, iššudę apie 200,000 žmonių. Šitai minimam pirmininkui pranešama laišku iš Chinijos. Sakoma, kad daugybė kaimų ir miestelių buvę apiplėšti, o gyventojai išskersti. Kurie gi žmonės pasislėpė, liko be maisto ir be drapanų.

RUSIJOS ŽYDŲ LIKIMAS.

Maskva, spalio 12. — Sovietų švietimo komisaras Lunačarskis skaitė Leningrade lekciją apie antisemitizmą. Savo paskaitoje jis pasakė, kad žydai Sovietijoje turį visai susimaišyti su rusais ir sutirpti rusuose. „Krasnaja Gazieta" iš Leningrado praneša, kad Lunčarskis tarp kit ko sekamai pasakęs: „Žydų klausimas bus išspręstas tik žydams sutirpus dideliame rusų darbininkų ir plačiųjų masių tirpiname katile. Žydų buržuazijos nariai, kuriems yra malonesnė anglų-žydų valstybė — Palestina — nė kad sovietų Rusija, gali ten ir keliauti sau. Mes neleisime jokių viešų mokyklų su mirusia kalba."

Iš Lietuvos

AR BUS LIETUVOJ SEIMAS?

Finansų Ministerio p. Tubelio Nuomonė.

Bor. Oriečkin, rašydamas „Seg." Lietuvos opiais dienos klausimais, be kita ko taip rašo:

„Pasikalbėjime su p. Tubeliu aš paliečiau klausimą apie tai, ar bus sušauktas Seimas?

Ministerių pirmininko pavaduotojas nurodė, kad jis asmeniškai skaito neproduktingu darbą tokios skaitlingos sudėtimi įstaigos, kokia yra Seimas, dažnai nukrypstantis nuo statimdavybės darbo politikavimo pusėn.

Iš šių žodžių galima buvo padaryti išvada apie tai, — rašo p. Orečkinas, — kad Seimo klausimas dabartiniu laiku Lietuvoje klausimų eilėje dar nestovi."

KAUNAS.

Valstybės Tarybos pirmininku Prezidentas nesenai patvirtino p. Šilingą, nariais: prof. Roemerį, Min. kab. juriskonsultą p. Kalnietį, Vyr. Tribunolo narį p. Masiulį ir Mariampolės apygardos teismo pirm. p. Ciplijauską. Netrukus busią paskirti dar 4 nariai. Taryba pradeda veikti nuo spalių 1 d.

KAUNAS PADALINTAS Į 10 DALIŲ.

Kauno savivaldybės tam tyčia sudaryta komisija Kauną suskirstė į 10 dalių ir kiekvieną dalį pavadino atskiru vardu. Padaryta tai patogesniam gyvenamos vietos nustatymui.

500,000 LITŲ MIESTO TVARKYMUI.

Šią vasarą Kauno miesto valdyba išleido miestui tvarkyti apie 500,000 litų. Naujai išgrįsta ir pergrįsta eilė gatvių ir padaryta kitokių miesto tvarkymo darbų.

KLAIPĖDOS UOSTE 578 LAIVAI.

Nuo pradžios šių metų Klaipėdos uostan buvo atplaukę 578 laivai, jų talpa neto 325,166.65 tonai, pernai tuo pat laiku buvo atplaukę 571 laivas su 299,-154.5 tonų talpa.

Pernai rugpiučio m. buvo atplaukę 107 laivai su neto 57,259.78 ton. talpa.

Iš atplaukusių 59 priklauso Vokietijai, 20 Švedijai, 8 Danijai, 6 Estijai, 5 Anglijai, po 3 Norvegijai ir Francijai, 2 Latvijai ir 1 lietuvių.

Išplaukė per rugpiutį 103 laivai su 56,313.02 tonais neto talpos. Pernai tuo pat laiku išplaukė 111 laivų su 57,284.87 tonų.

Nuo metų pradžios išplaukė 572 laivai su 323,-330.69 tonų neto talpa.

Praėjusiais metais tuo pat laiku išplaukė 566 laivai su 296,824.15 ton.

Iš Kur Eina Taika

Pastaruoju laiku didžiųjų politikų galvos yra užimtos taikos klausimu. Iš vienos pusės daroma žygių sudaryti tam tikras amžinos taikos sutartis (Kellogo paktas), o iš kitos pusės gana gyvai svarstomas nusiginklavimo klausimas. Kellogo pakto pasirašymas parodė, kad tokia amžinos taikos sutartis sudaryti ir pasirašyti nėra jau taip sunkus dalykas.

Prie Kellogo pakto prisidėjo dauguma didžiųjų valstybių. Tačiau kiek ta sutartis gali turėti praktiškos reikšmės, pasakyti sunku, nes ji nenumato, kaip ir kokiu budu atsakominga valstybė tą sutartį sulaužiusi. Gal del to ji taip lengvai daugelio valstybių pasirašyta.

Daug sunkesnis reikalas su nusiginklavimu. Didieji politikai apie nusiginklavimą taip pat daug kalba. Bet del jo įvykdymo ligi šiol dar nieko nepadaryta. Ir tos valstybės, kurios gana griežtai ir atkakliai kelia nusiginklavimo klausimą, pačios nepaliauja ginkluotis. Pav., Amerika gal daugiausia kalba apie nusiginklavimą, bet pati gal daugiausia milijardų skiria tolimesniam ir geresniam apsiginklavimui. Rusija taip pat labai iškilmingai kalba apie nusiginklavimą, bet pati nusiginkluoti pradėti ir nemano.

Bendrai imant, pradžios niekas nenorį padarvti. Atrodo, kad kiekviena valstybė norėtų matyti tik kitas valstybes nusiginklavus.

Taigi nusiginklavimo ir amžinos taikos reikalu ligi šiol padaryta dar maža. Bet vis tik tai, kas yra daroma yra musų pokarinio taikos siekimo laikotarpio pažymis. Ir toji taikos dvasia, neduodanti ramumo politikams, eina iš apačios, iš liaudies masių. Viso pasaulio liaudis per didįjį karą gavo įsitikinti, kad karas tik ją naikina ir ekonomiškai ir morališkai. Senovės karai duodavo nugalėtojams ir garbės ir turtų. Didžiojo karo nugalėtojai paliko toki pat ubagai, kaip ir nugalėtieji. Šių laikų karas neša skurdą ir vargą visiems. Iš šių laikų karų jau niekas nepasipelnys. Todel šiais laikais karas neras pritarimo nė vieno krašto liaudyje. Šiandien į karo ugnį savo kraštą gali mesti tik tokia valdžia, kuri nesiskaito su savo liaudimi. Ir mes matome, kad taikos obalsių nėra keliama tokiose valstybėse kaip Italija, Ispanija, Rusija ir pan. Taikos obalsiai šiandien eina iš demokratiškų valstybių.

Suprantama todel, kad amžinos taikos įvykdymas pareina nuo demokratijos. Juo pasauly vis daugiau įsigalės demokratija, juo arčiau artinsimės į visuotiną tautų santaiką.

Demokratijos dvasia, tai taikos dvasia. Jei tik visur nuo liaudies priklausys karo paskelbimo klausimas, tai niekur liaudis nesutiks šokti į pragaištingą karo ugnį. Taigi visų kraštų politikai, kuriuos liaudis jau priverčia kalbėti apie amžinos taikos klausimą, turėtų visų pirma rupintis sudaryti sąlygas vis daugiau visam pasauly įsigalėti demokratijai.

(„L. U.")

VAŽIUOJA RUSIJON.

Šiomis dienomis Sovietų Rusijon išvažiavo 460 rusų valstiečių. Daugelis jų išsivežė inventorių ir gyvulius. Išvažiavimo priežastis — nėra žemės, neturi ko dirbti. Sibire, Tomsko gubernijoj, Sovietų valdžia paskyrusi jiems po 6 ha žemės ir duodanti po 30 červoncų pašelpos. Iš viso iš Lietuvos Rusijon išvažiuosią apie 1,500 ukininkų.

Jie išgyveno Lietuvoj apie šimtą metų, t. y. išvažiuoja jau vaikai ir anukai. Einant žemės reformos įstatymu, iš daugelio jų buvo atimtos žemės ir grąžintos tikriems jų savininkams, kurie carų reakcijos metu buvo ištremti Rusijos gilumon.

Musų valdžios emigruojantiems buvo suteiktos nemokamos vizos ir kitos lengvatos.

Emigravo daugumoj iš Šiaulių ir Joniškio apylinkių, kur jų daugiausiai buvo apgyvendinta.

LIETUVOS SUTARTIS SU SOVIETŲ RUSIJA.

Šiomis dienomis pasirašyta Lietuvos — SSSR laikina prekybos sutartis didžiausio palankumo principu.

NAUJAS OPEROS REŽISIERIUS.

Režisierius į Lietuvos valstybės operą pakviestas Belgrado operos režisierius Pokrovskis.

LENKAI ŠAUDO LIETUVOS POLICININKUS.

Rugsėjo 23 d. demarkacinėj linijoj lenkai vėl apšaudė Lietuvos pasienio policininką Labatnikovą.

RŪPINASI KIAUŠINIŲ IŠVEŽIMU.

Kiaušinių organizuotą supirkinėjimą apsiėmė vykdyti pieno centras su pieninėmis. Pieno centras jau paruošė kiaušiniams sudėti dėžučių projektus, kurie bus išdalinti pieninėms. Į tokias dėželes galima bus sudėti nuo 25 iki 50 kiaušinių. Dėželes ukininkai galės gaminti patys.

PAGAVO PINIGAMS DIRBTI „MAŠINOS" IŠRADĖJĄ.

Šiomis dienomis kriminalinė policija suėmė Vilkijoje žinomą aferistą Mauša Videckį, kuris nesenai pardavė mašiną neva pinigams gaminti už 14,000 litų vienam, norėjusiam pinigus dirbti, piliečiui.

Važiuojant keleiviniu traukiniu pro Mačėnų sustojimo vietą iškrito iš traukinio keleivis Svetikas Bronius 27 metų ir pateko po traukiniu. Svetikui traukinys nupiovė kairiąją koją ir sudaužė dešiniąją.

Šiomis dienomis Kaune pil. Abelkis iš meilės nukando nosies galą Anelei Makarienei.

TĖVYNĖ

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius,
307 W. 30th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynei" turi but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkųs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

Redakcijos Straipsniai

RIMTO DARBO DAVINIAI.

Vis dar tenka nugirsti nemaža nusiskundimų iš S. L. A. veikėjų, kad musų čiagimis jaunimas yra taip nutolęs nuo lietuvių, kad jokiu budu negalima su juo susikalbėti, susiprasti. Ir todel esą negalima nieko padaryti, kad jaunuolius prirašius prie Susivienijimo.

Kad Amerikos lietuvių jaunimas nutolo nuo lietuvių gyvenimo, tai iš didesnės dalies yra teisybė. Bet jaunimo kaltinti užtai neturime jokios teisės. Užtai esame patys kalti, nes niekas rimtai ir nesirupino, kad jaunimą palaikius prie lietuvių visuomeninio gyvenimo. Ir tik keli metai atgal pradėjus šituo svarbiu reikalu kalbėti ir šiek tiek padirbėjus, jau turime gražų burelį jaunimo ir musų Susivienijimo svarbiuosius darbus bedirbančio. Per pastaruosius keturis metus susikurė keliolika tik iš vieno čiagimio jaunimo savistoviai veikiančių SLA. kuopų, prie kitų kuopų gražiai veikia jaunimo skyriai, palaikomos jaunuolių mokyklėlės, įsikurė jaunuolių vadovaujami sporto jauktai ir aplamai jaunimo veikimas SLA. kuopų vardu visomis pusėmis reiškiasi. Ir tai yra daviniai tik keturių metų kiek intensyvesnio darbo.

Taipgi tai vienur, tai kitur žiurėk prisirašo prie SLA. kuopų čiagimis profesionalas-inteligentas ar šiaip šviesesni, daugiau suprantanti, giliau lietuvių gyvenimą pažįstanti jaunuoliai ir jaunuolės. Šiandien Susivienijime turime jau keliasdešimts čiagimių lietuvių profesionalų, kurie aktyviai dalyvauja organizacijos veikime.

Šitie faktai aiškiai liudija, kad čiagimis musų jaunimas jau nėra toks nesukalbamas, kaip atrodo nekuriems musų veikėjams. Reikia tik rimto darbo truputis pridėti ir nuodugniai jaunimui išaiškinti Susivienijimo svarba ir jo naudingumas patiems jaunuoliams ir artimoje ateity turėsime Susivienijime visą šviesųjį ir gyvąjį čiagimį lietuvių jaunimą. Kuomet pasireikš dar didesnis jaunimo veikimas Susivienijime, tuomet atgis dauguma ir tokių jaunuolių, kurie dabar jau skaitoma lietuvių gyvenimui mirusiais.

Galima sakyti, kad nei vienas čiagimis jaunuolis neįstojo Susivienijiman niekeno neparagintas, nepakalbintas. Dabar Susivienijime turime gal net kiek viršaus poros tukstančių čiagimių lietuvių ir jie SLA. narių-veikėjų pastangomis ir pasidarbavimu prisirašė prie Susivienijimo. Čia kalbame tik apie suaugusiųjų skyriaus narius. Vieni tų jaunuolių savo gerų tėvų pasidarbavimu pastojo SLA. nariais, kiti prisirašė prie Susivienijimo, kuomet jų draugai ir gabieji, darbštieji SLA. kuopų organizatoriai juos pakalbino, jiems Susivienijimo naudingumą išaiškino.

Dabar užstojant veikimo sezonui yra palankios sąlygos ir jaunimo organizavimui prie Susivienijimo. Gerą pradžią padarė Chicagos SLA. 6-to apskričio veikėjai, suorganizuodami naują jaunimo kuopą tos didžiulės lietuvių kolonijos vakarinėje dalyje. Apie susiorganizavimą šios naujos jaunimo kuopos plačiau rašoma „Jaunimo Keliuose" šiame „Tėvynės" numery. Ypatingai daug svarbos turi jaunuoliams jų tėvų rimtas žodis, paaiškinant svarbą ir reikalingumą prigulėti prie tokios rimtos lietuvių organizacijos, kaip Susivienijimas. O kiekvienas tėvas ir motina turėtų tik pasidžiaugti ir pasididžiuoti, kad jų sunelis ir dukrelė priguli prie lietuvių organizacijų, dirba sau ir visai Amerikos lietuvių išeivijai naudingą visuomeninį darbą.

Ne barniais, ne vaidais ir ne tuščiais triukšmavimais prieisime prie čiagimio jaunimo ir su juo susidraugausime. Reikia rimto veikimo, draugiško pasikalbėjimo su jaunuoliais ir jie stos su mumis bendrai dirbti naudingą fraternalio susišelpimo ir kulturinio veikimo darbą. Kiekvienas S. L. A. narys atlikdamas jam pripuolamą dalį šio darbo, padarys daug gero savo organizacijai ir Amerikos lietuvių jaunimui.

AŠTUONI METAI LENKIŠKO SMURTO.

Spalių 9 d. sukako lygiai aštuoni metai kai Varšavos palaimintas lenkų generolas Želigovskis banditišku žygiu išplėšė Lietuvos sostinę Vilnių. Per šiuos aštuonis metus lenkai stengėsi įsitvirtinti Lietuvos sostinėje ir visoje okupuotoje Lietuvos dalyje. Dalinai jiems tas pavyko, nes gavo savo smurto užgyrimą iš didžiųjų imperialistinių valstybių pusės. Taip pat Varšavos politikieriai savo suktais sumetimais patraukė savo pusėn nusistatymą ir seniaus buvusių draugingų Lietuvai valstybių.

Tačiau nežiurint to viso, Lietuva Vilniaus neišsižadėjo ir niekuomet neišsižadės. Visa lietuvių tauta kaip vienas žmogus stovi už Vilniaus atvadavimą. Amerikos lietuviai irgi neatsilieka nuo to darbo, kuris reikalingas Vilniaus atvadavimui.

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet Amerikos lietuviai visose didesnėse kolonijose surengė viešus susirinkimus spalių 9 d., kuriuose apkalbėta Vilniaus atvadavimo reikalai, išnešta atatinkami pareiškimai Vilniaus klausimu ir parinkta aukų Vilnijos lietuvių tautinio veikimo paramai. Tačiau tas Amerikos lietuvių veikimas Vilniaus atvadavimo reikalu nėra taip pastatytas, kaip turėtų buti. Tas darbas eina lyg pakrikusiai, be jokio suvienodinto fronto, be tvarkaus programo. Todel tas Amerikos lietuvių balsas ir veikimas nėra tiek reikšmingas, kiek jis galėtų buti atatinkamai visą reikalą sutvarkius.

Kaip jau pirmiau esame minėję, kad spalių 9 d. savaitę reikėtų padaryti Vilniaus Vadavimo Savaite ir kas metai su tinkamu iš anksto prisirengimu visose Amerikos lietuvių kolonijose rengti viešus susirinkimus-prakalbas, išnešti atatinkamus pareiškimus tuo svarbiu reikalu ir parinkti aukų Vilnijos lietuvių tautiniam veikimui paremti. Taipgi reikėtų tokis Amerikos lietuvių veikimas kuoplačiausiai garsinti vietinėje anglų spaudoje, kad visas pasaulis girdėtų amerikiečių balsą.

Tokiu savo sutartinu veikimu Amerikos lietuviai sustiprintų Varšavos smaugiamų lenkais okupuotos Lietuvos dalies brolių dvasią ir surinktų reikalingos medžiaginės paramos jų tautiniam veikimui. O prie tokios suvienodintos, kad ir atskirai įvairių sriovių rengiamos, Vilniaus Vadavimo Savaitės lengvai galima prieiti. Juk nėra nei vienos linkui Lietuvos valstybiniai nusistačiusios Amerikos lietuvių sriovės, kuri nepritartų ir nestovėtų už Vilniaus atvadavimą. Gal but yra skirtumai tik klausimu priemonių, kurios tiksliau veda prie Vilniaus atvadavimo. Reikėtų tik iš anksto šituo reikalu pasitarti ir suvienodintas spalių 9 d. savaitės veikimas visose Amerikos lietuvių kolonijose butų galimas lengvai įvykinti. Tokia Amerikos lietuvių akcija turėtų didelės reikšmės visais žvilgsniais. Pagalvokime apie tai ir įkurkime kasmetinę Vilniaus Vadavimo Savaitę.

„GARBINGAS EKSPERIMENTAS".

Republikonų partijos kandidatas į prezidentus Hooveris prohibicijos įstatymą pavadino „garbingu eksperimentu". Taipgi ir visi jo vienminčiai šitą įstatymą garbina ir tikrina, kad paprastieji žmonės pradeda blaivėti ir prohibicijos įstatymas atneša kraštui nemaža naudos.

Bet štai tas „garbingas eksperimentas" New Yorko miesto rytinėje pusėje, kur beveik tik „paprastieji žmonės", taigi biednuomenė gyvena, tik per dvi dieni, spalių 7 ir 8 dd., nuvarė į kapus 33 žmones ir viršaus šimto susirgdino, kurių ne vienas gal visam amžiui invalidu pasiliks. Mat paaiškėjo, kad šioje miesto dalyje pasklido svaigalai sudaryti iš patiės nuodingiausio alkoholio. Miesto autoritetai sujudo ir su tukstančiais policistų kratas daro ir suradę tų nuodų pardavėjus areštuoja, apkaltindami juos net žmonių užmušejystėje.

Šitie nelaimingi atsitikimai New Yorke mums parodo du aiškiu dalyku: kad nuodingais svaigalais žudosi tik patys biedniausieji žmonės, kurie neišgali brangiai mokėti už kiek geresnius ir tyresnius svaigalus, ir kad yra gyvenime tokių beširdžių ir begėdžių, kurie už dolerį gatavi nunuodinti nelaimingus žmones. „Garbingojo eksperimento" augštumoms nereikia nuodingais svaigalais nuodintis, nes tenai yra užtektinai nepavojingų svaigalų. Net spaudoje paskelbta toki kurjozai, kad esą musų kongresas yra šlapiausis taškas visose Jungtinėse Valstijose.

Kuomet visame krašte prohibicijos įstatymo laužymas eina visu frontu, pradedant kongreso rumais ir baigiant paprasta vargdienio bakuže, tai ar galima tikėtis tas įstatymas gyveniman įvykinti? Ir prie ko tuomet veda visą kraštą tas „garbingas eksperimentas"? Aišku, einama prie galutino išsigimimo, išgvėrimo ir visiškos pagarbos praradimo krašto įstatymams. Kuomet milžiniška didžiuma žmonių reikalauja svaigalų, tai jokiomis prievartos priemonėmis to jiems niekas neuždraus. Prohibicijos įstatymas duoda tik galimybės visokiems besąžiniams didelius pinigus susikrauti iš žmonių nuodijimo. Dabartinė Amerikos „blaivybė" yra tik girtuoklybės platinimo urvais, daugiau nieko.

Įvairios Pastabos

Dzukiški Trupiniai.

„Mirė Paukštis — jo vietą užėmė p. Gegužis. Jei mirtų panelė Jurgeliutė, tai jos vietą užimtų p. Strimaitis, o jei mirtų Vitaitis, tai jo vietą užimtų Bajoras."

Taip posmuoja komunistų orakulas Pruseika. Na, bet jei mirtų Pruseika, kas tuomet atsitiktų? Į šitą klausimą rodos labai tinkamai atsako „Tarkos" rašytojas: pasaulis netektų tik paprasto gyvunėlio — Vabalo.

—o—

„Konferencijoj atmosfera buvo visą laiką labai sunki. Delegatų teisės paneigtos, valia suvaržyta. Diktatoriškas režimas perdėm tęsėsi. Delegatai, daugumoj nusiminę, susinervavę skirstėsi namo."

Tokiu liudnu tonu baigia savo aprašymą SLA. 1-mo apskričio suvažiavimo tulas „draugas progresyvis" Brooklyno komunistų organe. Vien delto tos visos „baisenybės" suvažiavime atsitiko ir privertė „progresyvius" lyg žemę pardavusius su nuleistomis nosimis skirstytis namo, kad „progresyviai" buvo suvažiavime didelėje mažumoje ir neturėjo progos su triukšmingomis rezoliucijomis ir kitais budais „revoliucijos" kelti. Labai gaila, kad „draugui progresyviui" priseina taip graudžiai apraudoti šis suvažiavimas.

—o—

„Vidutiniškai imant, reikia nuo 5 iki 10 metų, kad Amerikon atvykęs Lietuvos inteligentas pilnai suniekšėtų ir virstų renegatu..."

Tokį nuosprendį išduoda pats autoritetingasai Pruseika. Delei šito nuosprendžio su p. Pruseika nesiginčysime, nes matoma jis šitai kuogeriausiai žino iš savo asmeninių patyrimų. Žmogus pasakoja tai, ką pats pergyveno.

—o—

„Chicagos republikonai pakvietė vadovauti lietuviams republikonams šiame rinkimų vajuje daktarą Graičuną, kuris pakvietimą priėmė."

Šitą ištrauką iš „Naujienų" ašarodamas pacituoja Chicagos komunistų organas. Ir šita No. 13 „herezija" matyt taip sugraudino komunistų vadus, kad jie suspaustomis širdimis gatavi atsisveikinti su savo bendru, kuris taip uoliai bendradarbiavo komunistų organui. Well, nėra ko taip labai nusiminti, nes Dr. Graičunas dar nenumirė. Dar nekartą jis pagelbės komunistams šmeižti ir niekinti SLA. viršininkus ir kitus veikėjus. Graži kompanija: komunistų ir republikonų vadai Susivienijimo ardymo tikslais taip gražiai susigieda, kad tik klausyk ir juokis iš jų sutartinės.

—o—

„Lietuvos ministerių kabinetas savo laiku buvo nutaręs visus Seimo kanceliarijos tarnautojus perkelti Teisingumo ministerijos tarnybon. Dabar šis nutarimas jau įvykdytas ir Seimo tarnautojai susirado naujas vietas."

Jei nėra Seimo ir nesirengiama jis turėti, tai kuriems galams reikalinga dar ta Seimo kanceliarija. Jau kad naikinti demokratinį parlamentarizmą, tai panaikinti taip, kad ir jokio pėdsakio neliktų. Jau kad buti valdonais, tai buti nuo dangaus iki žemės valdonais.

—o—

Juokdarys Will Rogers sako, kad tiek pinigų yra leidžiama rinkimų kampanijai republikonų ir demokratų partijose, kad abejotina ar by kuris kandidatas yra tiek vertas, kiek kainuos vieną iš jų išrinkti Jung. Valstijų prezidentu. Beabejonės tiems, kurie milionus deda šitų kandidatų išrinkimui, jie yra daugiau verti, negu tie milionai išleidžiami rinkimų kampanijai. Mat kas šmaruoja, tas ir važiuoja.

—o—

Geras išradimas žuvininkams: jei norit daug žuvų pagauti, tai pirma visas žuvis svaigalais apgirdykite. Mat netik žmonės pasigėrę nežino patys ką daro, bet ir žuvys taip pat. Šitą tiesą patvirtina atsitikimas Troy mieste, kur suversta į Hudson upę apie 50,000 dol. vertės alaus, nuo kurio pasigėrė visos žuvys ir todel net vaikai žuvaudami Hudson paupiu nespėjo traukti laukan dideles ir gražias žuvis. Sako nereikėjo nei sliekų — visai ant gryno kriukelio žuvys kabinosi. „Garbingų eksperimentų" laikais net ir visas Amerikos žuvis padarysime girtuokliais.

—o—

Jung. Valstijų federalis Agrikulturos Departamentas apskaitliuoja, kad apie 11 bilionų bonkų minkštų gėrimų yra išdirbama Jungtinėse Valstijose. Reiškia ne visus pinigus už gėrimus Amerikoje paima tik vieni butlegeriai.

—o—

Tiesa, kad šių dienų moterys nekepa tiek duonos namieje, kiek anų laikų moterys kepdavo. Bet užtai yra ir kita medalio pusė: šių dienų moterys negali taip gabiai naudoti kočėlo, kuomet vyras vėlokai namo sugrįžta.

Trupinys.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. E. G. KLIMAS,
2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai pažymėtu antrašu.

SUGRIUVO.

Rašo *Dr. A. J. Karalius.*

„Love is blind but not the neighbours"

Pakalnis įsimylėjo. Įsimylėjo aklai, kaip sakoma. Jievutė, mergina ne pliuškė — graži, dora, darbšti ir jaunutė. Na, reiškia, viskas tvarkoje. Jievutė jam jau pasakė „taip, myliu aš tave". Na, tai belieka apsivesti ir viskas užbaigta. Nusitarė jiedu apsivesti iškilmingai, kad vėliau gerai apie tai prisiminus.

Vestuvėse visi jaunavedžiams linkėjo laimingo ir ilgo gyvenimo, gražių sveikų vaikučių ir ramios senatvės. Taip kaip paprastai kad vestuvėse jaunavedžiams linkima.

Paskui medaus mėnuo. Pakalniai išvažiavo pasivažinėti. Aplankė gražias vietas ir sugrįžę pradėjo savo laimingą gyvenimą. Meilė viską nugali — taip jiedviem sapnavosi. O sutikimėlis jiedviejų, tai net smagu žiurėti! Mylisi kai karvelių pora: bučiuojasi, vaikštinėja susiglaudę. Pakalnis geras mechanikas, gerai uždirba, tai ir namus gražiai įsirengė, o Jievutė gera gaspadinė. Viskas gerai. Kaimynai pavydi jiedviem tokios laimės.

Jievutė svajoja apie vaikučius. Štai užgims jai vaikutis, leis į mokyklą, galės palikti profesionalu. Daktaro jos giminės neturi, tai dabar turės, o jei bus mergaitė, tai leis muzikos mokintis — ot, kai smuika užgrieš, tai visi stebėsis ir tiek.

Prabėgo metai. Jievutė jau skundžiasi, kad rytais reikia vemti ir šiaip valgyt nesinori. Teta tuojaus ją suramino: kvailiuke, jau pastojai, tylėk tiktai ir siųk drabužėlius, ką jau čia dejuoti. Greitu laiku ir pati suprato kame dalykas. Vyras ją dar labiaus myli. Abudu laukia ir abudu spėlioja kas čia bus: vaikas, ar mergaitė. Vistiek kad tik sveikas — sako Jievutė. Sutinka ir vyras.

Ketvirtam mėnesy Jievutė jau mažiaus vemia, jau tvirtesnė: dar penki mėnesiai ir jau bus motina. Bet vieną naktį nė iš šio, nė iš to kai pradės jai vidurius skaudėti...

Vyras bėga daktaro ieškoti. Daktaras apžiurėjo ir sako: persileidimas gal but sunkiai padirbai... Jievutė aiškinasi, nusiminusi, bet ką-gi dabar padaryti, kad jau tokia Dievo valia. Daktaras padarė kas reikėjo, davė tinkamų nurodymų ir už poros savaičių Jievutė atsikėlė iš lovos išblyškusi, išbalusi... Už kelių mėnesių vėl sustiprėjo. Bet dabar jau jinai nusiminusi... Čia kentėjo, čia jau laukė kudikio, o čia be jokios priežasties persileidimas. Giminės ir šiaip ir taip kalbėjo, bet Jievutė vis nerimavo, nors savo vyrui stengėsi buti tokia, kaip ir pirmiaus.

Štai jau vėl Jievutė pradėjo rytais sargalioti, jau vėl pastojusi. Dabar jinai vėl laukia, kenčia ir vėl rengiasi, vėl naujus drabužėlius siuva, o vyras ją ramina ir visaip lepina. Dabar tai jau tikrai viskas bus gerai ir giminės neturės ką sakyti.

Vienok vėl tas pats. Ketvirtam mėnesy vėl persileidimas. Jievutė vėl serga, o vyras jau pradeda nerimauti: kas čia bus, jei taip vis pasikartos. Jievutė jau geltona, išdžiuvusi... Giminės šnairuoja, kumutės plepa, o Jievutė tyli ir verkia. O ir vyras jau kaž kodel šaltesnis. Kas iš tokios moters, kad nė vaikų nėra... Pakalnis jau pradeda girtuokliauti, o Jievutės meilė gęsta. Vyras tai vis vyras, jisai gerai uždirba, nemuša, bet ot čia tos žmonių kalbos, tie liežuviai prakeikti, o jinai silpna, strėnas gelia, galva svaigsta, džiųsta vargšė ir tiek. Kam tu čia pasiskųsi. Pasijuoks ir tiek — reikia kentėt, o vyras jau girtuokliauja, bala žino kur ir su kuo jisai naktimis vaikščioja.

Jievutė vėl neščia. Gal dabar jau tikrai kas bus. Vėl gyvenimas rodos pasigerino. Vyras jau vėl geresnis, jau prižadėjo negerti. Vėl viskas kiek pasitaisė. Jievutė vėl laukia, vėl drabužėlius siuva, o vyras vėl vakarus namuose praleidžia. Gal dabar jau viskas pasitaisys. Bet kur tau... Penktam mėnesy vėl persileidimas... Jievutė jau vos nemirė... tiek kraujo ištekėjo, kad jau beveik sausa paliko... Vyras sargina ją, bet jau jisai, kaip sakoma, velnius vaiko... O Jievutės plaukai slenka... Iš rupesčio, sako kaiminka Pakalnis jau užmiršo Jievutę bučiuot, o Jievutė tokia sausa, išbalusi, nors dar jauna...

Vieną nedėlios rytą suvažiavo Jievutės giminės. Tikėjosi vaišių, o čia rado Jievutę lovoj, o vyrą girtą... Pašnekėjo, paaimanavo. Jievutės motina apsiverkė ir nutarė pašaukti daktarą. Daktaras apžiurėjęs Jievutę, išklausinėjo ir nuėjo į kitą kambarį su motina pasikalbėti. Kalbėjosi jiedu gana ilgai. Motina vėl apsiverkė. Ant rytojaus atvažiavo motina sykiu su daktaru, kuris paėmė Jievutės kraują ir vyro kraują. Vyras dar spyrėsi — kam čia jo kraujas reikalingas, juk jisai sveikas, dirba ir stiprus, gali už du dirbti ir dirba, bet motina prikalbėjo ir pasidavė. Už trijų dienų daktaras pranešė liudną naujieną motinai ir Pakalniams. Kraujas aiškiai parodė, kad jiedu abu turi sifilį... Jievutė pradėjo verkti, o Pakalnis nenori tikėti, bet daktaro spiriamas prisipažino, kad dešimts metų atgal turėjęs šankerį, kurį nugydęs ir užmiršęs... Reiškia jisai apsivedė turėdamas sifilį, apkretė Jievutę, kuri del to ir vaikų dabar turėti negali ir tokia silpna, pusgyvi paliko...

Gydėsi jiedu kiek galėdami, bet Jievutės kunas ligos atakų nebeatlaikė: jinai džiuvo ir už šešių mėnesių mirė...

Pakalnis palikęs vienas dar gydėsi, bet ir jo liga, matomai, jau per toli buvo nuėjusi... Jisai paliko nervuotas, metė gydymą ir štai vieną dieną pasijuto, kad kojų valdyti jau nebegali... Likęs be pagalbos Pakalnis išvežta į miesto ligoninę baigti savo nelaimingas dienas.

Taip sugriuvo gyvenimas dviejų jaunų žmonių. O sugriuvo visai bereikalingai. Pakalnis galėjo prieš apsivedimą nueiti pas daktarą, kuris butų suradęs jo sifilį ir išgydęs. Jievutei reikėjo reikalauti, kad jos busimas vyras tai padarytų, bet... žinote „meilė apakina". O vienok akys atsidaro, bet atsidaro vėlai, dažnai pervėlai...

JAUNIMO KELIAI

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE JAUNUOLIŲ SKYRIUS

Kol dega krutinėj šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinu stoji,
O dirbk, idant neitų ugnis ta ant nieko.
KUDIRKA.

CHRONIKA

Čiagimės Dainininkės Debiutas.

Pasižymėjusi visuomenės veikėja, Amerikoje gimusi-augusi chicagietė, gera dainininkė ponia Z. Krasauskienė rengia savo dainų debiutą-koncertą, kuris įvyks trečiadieny, spalio 24 d., Lietuvių Auditorijoj.

Žinant šitai, reikia pasidžiaugti ir pažymėti, kad ponia Krasauskienė nuo pat mažens lietuvių tarpe darbuojasi. Ji dar budama devynių metų mergaite jau buvo lietuvių veikime ir jį taip pamėgo, kad jos dabar pilna visame lietuvių gyvenime.

Kaipo dainininkė ponia Krasauskienė yra gerai išsilavinusi ir jos dainavimas patinka kiekvienam, kuris tik ją dainuojant girdėjo. Todel dabar, kaip praneša musų korespondentai, visa Chicaga laukia, kad tik greičiau minimas koncertas įvyktų ir kad jie turėtų progos bent kartą ponios Krasauskienės ištiso dainavimo pasiklausyti. Koncerte dalyvaus keletas artistų, kurie taip gi yra Amerikoje gimę-augę patriotai lietuviai. Vadinasi, ponios Krasauskienės debiutas-koncertas bus tikrai čiagimio lietuvių jaunimo dainų-muzikos šventė. Reikia jį skaitlingai paremti.

Šiame koncerte, nereikia nė abejoti, dalyvaus daug vietinio jaunimo. Taip ir reikia, nes naujai kilančiais talentais mes turime pasididžiuoti ir visokiomis galimybėmis paremti.

—o—

Dar Viena Nauja Jaunuolių Kuopa.

Vienas musų korespondentų iš Chicagos West Sidės praneša sekamą, linksmą žinią:

„Spalio 1 d. Meldažio svetainėje įvyko čiagimio jaunimo susirinkimas, kuriame tapo sutverta nauja SLA. jaunuolių kuopa iš 15 narių: 10 vaikinų ir 5 merginų. Kuopos organizavimu daugiausia rupinosi SLA. Šešto Apskričio pirm. Geo. Stungis. Šiame darbe p. Stungiui prigelbėjo SLA. Įstatų Komisijos narys p. A. Olis ir vietiniai jaunuoliai: p. Mikas Meldažis, Jr., Reymond Meldažis ir G. Žukas.

„Šios naujos kuopos jaunimas tversteigs basket ball jauktą, o vėliau gal ir kitas sporto sekcijas, nes čia jiems daug patogumų sudaro p. Meldažio svetainė, kur tą viską galės lengvai atsiekti. Stovint priešaky tokiems gabiems ir energingiems jaunuoliams, kaip Mikas ir Reymondas Meldažiai bei Geo. Žukas, kuopa turės galimybės išaugti į skaitlingą ir veiklią SLA. jaunimo organizaciją."

Komentarų prie šios žinios, rodos, nereiktų. Pranešimas pats už save stipriai kalba. Mes turime tuo tik pasidžiaugti ir palinkėti, kad ištiesų šita kuopa butų pavyzdžiu ne tik pačiam jaunimui, bet ir kitoms lietuvių kolonijoms. Kitos lietuvių kolonijos taip gi turėtų apsižiurėti, kad Chicaga jų perdaug nepralenktų. Juk Chicagoje SLA. jaunimo kuopos dygsta viena paskui kitos, kuomet kitose kolonijose vis dar neišsijudinama bent vieną SLA. jaunuolių kuopelę suorganizuoti.

Chicaga, mat, vis pasilieka Chicaga! Mums rodos, kad kitos lietuvių kolonijos turėtų chicagiečiams nepasiduoti.

Seniau ir Dabar

Kas pamena bent dvidešimties metų laikotarpį, šiandien jau daugeliu dalykų stebisi. Daug kas, mat, pasikeitė. Nekalbėsime čia apie įvairias pasauly pamainas. Aš noriu prisiminti vieną dalyką, kuris liečia Amerikos lietuvių jaunimą.

Dvidešims metų atgal lietuvių jaunimo, žinomas dalykas, buvo kur kas mažiau, bet tas jaunimas ir gi buvo kitokis. Ypač jis kitokiu jautėsi link lietuvių. Veik kiekvienas tų laikų jaunuolis mėgo save vadinti „jankiu", „amerikonu" ir lietuvių tarpe retai kuris šį-tą veikdavo. Tuomet jaunimas savo žmonių šalindavosi ir jų net nepakentė. O jei atsirasdavo jaunas lietuvis ar lietuvaitė, kurie dalyvavo lietuvių tarpe, tai tuos jaunuolius lietuviai labai vertindavo. Nors, žinoma, ir dabar seniai savo jaunimo darbuote begaliniai džiugauja, bet anais laikais tai buvo labiau atžymėta. Tuomet buvo net nuostabaujama: „Vaje! čia gimęs-augęs ir dalyvauja su lietuviais!" O jei čia gimusi lietuvaitė apsivesdavo su atvykusiu iš Lietuvos jaunuoliu, tai tas jaunuolis jausdavos laimingu, o ta lietuvaitė budavo skaitoma prakilnia lietuvaite.

Žinoma, to laiko jaunimo nereikia perdaug kaltinti. Daugelis lietuvių tuomet mėgo sėbrauti su lenkais, už ką amerikonai lietuvius vadindavo „paliokais". Šitai musų jaunimui netiko, nes tuomet lenkas buvo laikomas labai žemos kulturos žmogumi ir šito užmetimo musų jaunimas negalėjo pakęsti, nes jautėsi už lenkus kilnesnis. Todel, kad pasišalinus nuo primetamo lenkų nekulturingumo, musų jaunimas šalinosi ir nuo saviškių.

To laikotarpio pergyventi man neteko. Apie šitai man pasakoja mano tėvelis.

Kitoks bet gi dabartinių laikų lietuvių jaunimas. Tiesa, dabartinio lietuvių jaunimo ir gi negalima ištisai girti. Randasi „pabėgėlių", „jankių" ir „amerikonų" ir dabar. Yra tokių, kurie ir dabar savo žmonių gėdisi ir juos žemina. Ir tokio jaunimo yra nemažai. Bet tai žemos kulturos, taip sakant, jaunimas. Tas gi jaunimas, kuris už pirmuosius daugiau supranta, yra tikrai lietuvių kulturingas ir patriotingas jaunimas. Kad šitai įrodyti, nereikia toli eiti.

Nueikime į lietuvių parengimus. Ten rasime čiagimio jaunimo jei nedaugiau už senius, tai bent lygiomis. Pasižiurėkime į pildomus parengimų programus. Čia veik didžiuma Amerikoje gimusių-augusių jaunuolių. Užeikime į lietuvių žymesnes įstaigas — vis rasime Amerikoje gimusio-augusio jaunimo. Turime gerų gydytojų, advokatų, inžinierių bei šiaip profesionalų, kurie jaučiasi lietuviais ir lietuviams dirba. Turime keletą profesionalų artistų bei sportsmenų, kurie kad ir ne su lietuviais dirba, bet jaučiasi tikrais lietuviais. Mėgėjų artistų mųs jaunimo tarpe yra, galima sakyti, daugiau, negu iš Lietuvos atvykusių lietuvių.

Taip gi rasime jaunuolių, kurie ir šiaip viešoje gyvenimo darbuotėje, sakysim politinės organizacijos, dalyvumą ima. Bet kadangi lietuvių politika pasireiškia nešvaria, tai šioje srity musų jaunimas kaip ir atšalęs. Amerikos lietuvių jaunimas, mat, myli dirbti ramų kulturos darbą.

Tai mažutė pastaba dvidešimties metų permainų Amerikoje lietuvių gyvenime. Ši pastaba reikia rokuoti labai reikšminga, nes padaryta didelė pažanga.

Už šią pažangą musų jaunimui priklauso didelė garbė. Dabar gi reikia stengtis, kad kodaugiau jaunimo pritraukus prie bepartinių lietuvių organizacijų. Tokia organizacija yra Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, kur minimu laikotarpiu jaunimo veikimas ir gi žymiai-žymiai pasikeitė.

Jaunuolis K. J.

Bolinės

Tarpe daugelio sportų yra ir taip vadinamas biliardas, arba kaip Amerikoje paprastai vadina „bolinės". Visi kiti sportai yra tai kuno, tai sielos lavinimo priemonės. Pastarasis gi, bolinės, kaž kodel nei vieno, nei kito lavinimosi neteikia. Šitas sportas, kaž kodel, turi savitą ypatybę. Bolines lankantis jaunimas vieton ko nors gero lavintis, patvirksta ir nueina gyvenimo šunkeliais.

Nors šitas „sportas" jaunimą veda pražutin, bet jaunimas jį begaliniai myli. Eik pro šias įstaigas — vakare ar dieną — čia visuomet jaunimo pilna. Čia visuomet matysi jaunuolius su ilgomis lazdomis stumdant boles. Daugiausia laiko prie šio „sporto" leidžiama vakartais. Čia susirinkę, jaunimas išimtinai, visokių nesąmonių prikalba. pradeda vienas nuo kito pramokti nedorybių ir paskui prie šių įstaigų jaunuolį taip traukia, kad ir aršiausi tėvų grąsinimai jo nuo bolių neatgins.

Jaunuolį, nejaugi tu esi šin gyvenimam leistas, kad tik netiksliai savo liuosas nuo darbo ar mokyklos valandas šiose įstaigose leidus? Ar gi tau nėra ko rimtesnio veikti? Yra. Daug yra. Turi liuosą valandėlę — sunaudok ją taip, kad veikus gražius ir kilnius darbus. Turi liuoso laiko nuo darbo ar mokyklos, imkis knygos. Ten tavo užsiėmimas, ten tavo pasaulis, ten tavo kelrodys. Knygoje tu daug ko rasi, daug ko išmoksi. Bolinės tave prie nieko gero neprives. Šalinkis tų blogų įstaigų! Sunaudok laiką naudingai. Kol jaunas, naudokis gyvenimo priemonėmis taip, kad senatvėj galėtum savo jaunystės dar bais pasidžiaugti. Bolinės to džiaugsmo tau nesuteiks. Jos išvilios iš tave daug pinigo, daug laiko, daug energijos ir išmokys nieko daugiau, kaip tik blogų darbų. Liaukis tas įstaigas lankęs.

Tėvai taipgi turėtų prižiurėti savo jaunuolius, kad jie šių įstaigų vengtų.

Aš.

SLA. JAUNUOLIU DARBUOTĖ

CHICAGO, ILL.
Universal Lodge Arba SLA. 344 Kuopa.

Ši jaunimo kuopa pastarajame laike paaugo arti 50 narių. Jaunimo kuopos valdyba labai sekmingai darbuojasi; ypatingai darbštųs yra sekantieji nariai: pirmininkas J. Kaulas, fin. sekr. A. Bunis, nut. sekr. p-lė P. Valenčiutė, vice-pirm. J. Rybokas, iždi. V. Stevens. Jiems prigelbsti ir kiti nariai. Šiems jaunuoliams už tokį sumanų ir energingą darbavimąsi musų jaunimo tarpe priklauso garbė.

Ši jaunimo kuopa be mėnesinio susirinkimo, kaip jie vadino „business meeting", laiko kas savaitė draugiškumo „social" bei pasilinksminimo susirinkimus, kurie dažniausia atsibuna vieno nario stuboj. Negaliu nepaminėt, kad šioj kuopoj spiečiasi labai pavyzdingas jaunimas, kaip tai vaikinai ir merginos nuo 18 metų iki 52 metų amžiaus.

Ši jaunimo kp. turi suorganizavus foot ball jauktą (team), kuris daro praktikos lošimus kas savaitė McKelney Parke. Žiemos sezonui prasidedant jie rengiasi suorganizuoti basket ball jauktą.

Lapkričio 10 d. š. m. West Engelwood Masonic Temple svet., Loomis Boulvard ir 64-th gatvė, atsibus šios jaunuolių kuopos pirmas šio sezono šokių vakaras.

Šokių vakaro komisija susideda iš sekančių narių: J. Kaulas, Stevens, Rybokas, Bunis ir p-lė Valenčiutė, kurie pasižymi kaipo darbštųs ir energingi veikėjai. Todel be mažiausios abejonės šie musų jaunuoliai sutrauks visą Chicagos pavyzdingą jaunimą.

G. J. Stungis.

GRAND RAPIDS, MICH.
SLA. 60 Kp. Jaunuolių Vakarienė.

Vakarienę surengė SLA. 60 kp. jaunuoliai 15 d. rugs., 1928 m., Šv. Jurgio Dr-stės Svetainėje tikslu sušelpti savo narį studentą K. Paukštį.

Vakarienė buvo puiki ir linksma. Aš manau taip buvo delto, kad jaunuolių komisija smarkiai darbavosi, tai ir darbas buvo atliktas gerai. Į komisiją buvo išrinkti gabūs jaunuoliai, kaip tai: C. Šuoba, T. Virbickas, S. Mikolaitis, F. Jurkšas ir G. Grebliauskas.

Vakarienėje dalyvavo gražus skaitlius žmonių; didžiuma buvo SLA. nariai — kaip tai suaugę ir jaunuoliai, bet buvo ir pašalinių. Reikia pasakyti, kad suaugusių buvo daugiau kaip jaunuolių; matyt suaugę geriau suprato tikslą. Pelno liko $24.50. Visas pelnas buvo įteiktas stud. K. Paukščiui.

Iš publikos teko nugirsti, kad vakariene visi patenkinti ir publika linksminos ir šoko iki vėlumui.

Kas buvo tai praėjo, bet dabar neužmirškit — visi kaip jaunuoliai taip ir suaugę — kad spalio 27 d., 1928 m., Šv. Jurgio Dr-tės svetainėj rengiamas didelis maskų balius. Šitas balius bus pavyzdingas. Bus tai antras jaunuolių didelis maskų balius. Prie šio baliaus prisideda ir Grand Rapids biznieriai ir aukauja visokių dovanų. Bus skiriamą ypatingiau ar gražiau apsirėdžiusiems dovanos; viso bus išdalinta už $50 dovanų.

Neužmirškit atsilankyti ir atsiveskit savo pažįstamus. Pradžia 8 val. vakare. Puiki orkestra.

Jaunuolis.

CHICAGO, ILL.
Gražuolių Lietuvaičių Kontestas.

„Naujienos" 26 d. rugpiučio surengė gražuolių kontestą. Dalyvavo apie 16 jaunų lietuvaičių, kurių amžis buvo nustatytas nuo 18 metų iki 25 metų. Buvo skiriamos trys dovanos. 1-mą dovaną 75 dol. laimėjo p-lė Mabel Grigoniutė, 20 metų, 5 pėdų, 4 colių augštumo; sveria 120 svar. Gimusi Chicagoje, gyvena 3322 So. Union Ave., Chicago, 2-rą dovaną, 50 dol., laimėjo p-lė Lilian Govaliutė. kuri yra 18 metų amžiaus, 5 pėdų ir 3 colių augštumo; sveria 117 svarų. Gimusi Perth Amboy, N. J., gyvena 5715 So. Ada St., Chicago. 3-čią dovaną, 25 dol., laimėjo p-lė Alicė Agminiutė, kuri yra 18 metų amž., 5 pėdų ir 6 colių augštumo; sveria 130 svar. Gimusi Pittsburgh, Pa., gyvena 4646 So. Washtenaw Ave., Chicagoje.

Kitoms dalyvėms duota po didelį baksą saldainių. Butų labai gerai, kad jos visos prisirašytų prie SLA., arba kas iš narių jas pažįsta ypatiškai, kad pakalbintų prisirašyti.

B. Barniškis.

ĮVAIRUMĖLIAI.

Senovės Miestų Vartai. — Senovėje visi didesni miestai turėjo vartus, kuriuos karo metu laikydavo užrakintais. Dabar pro visus vartus galima laisvai važiuoti. Tik sutinkant gerbiamą svečią, miesto valdžia jam įteikia raktus, kas primena senovės laikus, kuomet vartai buvo uždaromi.

—o—

Ešerys Gali Vaikščioti. — Šiuo vardu vadinama žuvis gali keliolika minučių buti be vandens. Jis gali pereiti taku arba peršliaužti medžiu iš vieno tvenkinio į kitą. Kai kuriuose vandenvse yra tokių žuvų, kurios išeina į krantą ieškoti maisto.

Levas Tolstojus

(1828-1928 m.).

(Užbaiga)

Valstybę Tolstojus neigia. Jis sako: „Valstybė paneigia meilės principus. Valstybė — stabas, prieš kurį jėga verčia visus nusilenkti. Valstybė nepripažįsta, kad „visi žmonės — Dievo vaikai ir tarp savęs turi gyventi brolybėje ir lygybėje." Valstybė — blogų žmonių viešpatavimas. Visi tie, į kieno rankas patenka valdžia, negeri žmonės. Kas nori valgyti, tas turi valdžią mylėti, o valdžios mylėjimas surištas su išdidumu, klasta ir žiaurumu. Be savęs augštinimo ir kitų žeminimo, be veidmainiavimo ir apgaudinėjimo, be kalėjimų, tvirtovių, baudimų ir žudymų negali atsirasti ir laikytis jokia valdžia. Valstybė — piktųjų valdymas, įsigalėjęs iki augščiausio laipsnio. Valdytojas visados stengsis nusilpninti valdomąjį todel, kad juo silpnesnis bus valdomasis, juo lengviau bus valdyti. Pati žiaurioji plėšikų gauja nėra taip baisi, kaip baisi tokia valstybiška tvarka. Plėšikų vadas neturi visiškos laisvės ant savo gaujos narių; jam gali pasipriešinti, jei jo darbai nepatiks nariams. O valstybės valdžia nepripažįsta nieko. Nėra tokių prasikaltimų, kurių nepadarytų valdžios žmonės."

Nuosavybės klausimu Tolstojus taip aiškina:

Turtingieji kalti jau vien del to, kad jie turtingi. „Visi žmonės Dievo vaikai ir tarp savęs lygųs" — pasakė Kristus. Juk tai prasikaltimas, kad dešimtys tukstančių alkanų, sušalusių ir suvargusių žmonių gyvena Maskvoje tada, kada aš su kitais tukstančiais žmonių persivalgiau visokių skanelių. Ir iki tol aš busiu prasikaltėlis, kol turėsiu atliekamo maisto, o kitas visai jo neturės, turėsiu dvejatą rubų, o kitas neturės nei vieną. Sakome, kad visi mes broliai, o tačiau kiekvieną rytą brolis ar sesuo turi išnešti mano nakties puodą. Visi mes broliai, bet man rytą reikalingi cigarai, cukrus, veidrodis ir tt., daiktai, kuriuos pagaminti eikvojo ir eikvoja savo sveikatą mano, man lygųs broliai ir sesers, o aš naudojuos tais daiktais ir net reikalauju jų. Aš visą savo gyvenimą praleidžiu taip: valgau, kalbu ir klausau; valgau, rašau ir skaitau, t. y. vėl kalbu ir klausau; valgau ir einu gulti. Taip kasdien. Nieko kito negaliu ir nemoku dirbti. Ir del manęs nuo pat ryto iki vakaro dirba kiemosargas, valstietis, virėjas, tarnas, vežėjas, skalbėja; jau nekalbu apie tuos darbo žmonelius, kurie šitiems mano vežėjams, virėjams, tarnams ir kitiems pagamina reikalingus daiktus. Visi šitie žmonės kasdien sunkiai prakaitauja, kad aš galėčiau kalbėti, valgyti ir miegoti."

„Negali buti žemdirbio, neturinčio žemės, dalgio, vežimo ir arklio. Negali buti kurpiaus neturinčio savo pastogės, vandens, oro ir darbo įrankių. O nuosavybė dažnai padaro taip, kad žemdirbys neturi žemės, dalgio, ratų ir arklio; kurpius — pastogės, vandens, ylos. Kožnas galingesnis išvijo juos nuo dirbamos žemės ir atėmė jiems, arba išviliojo dalgį, ratus, arklį ir ylą."

„Žmogus neturi teisės reikalauti, kad kiti žmonės jam tarnautų. Jis pats privalo kitiems tarnauti. Ne del to žmogus gyvena, kad kiti jo naudai dirbtų, bet del to, kad pats kitų naudai dirbtų."

Pinigų klausimą Tolstojus šitaip aiškina:

„Ypač pinigai padaro taip, kad neturtingieji pareina nuo turčių malonės. Kas turi pinigų, veja virves iš tų, kurie pinigų neturi. Pinigai — nauja vergijos forma, kuri skiriasi nuo senosios vergijos tuo, kad ši netiesioginiu budu pavergia žmogų."

Ypač nepatenkintas Tolstojus šių laikų šeimos žmonių gyvenimu. Jis sako: „Musų visuomenėje yra susidariusi tokia nuomonė, kad lytiniai santykiai — sveikatai reikalingas dalykas. Tokia nuomonė tiek įsigalėjo, kad dažnai patys tėvai, gydytojų patariami, leidžia savo vaikams paleistuvauti. Valdžios, kurių pareiga rupintis savo piliečių doroviškumu, pačios palaiko paleistuvavimą, t. y. reguliuoja visą moterų luomą, kurios priverstos fiziškai ir dvasiškai save žudyti, kad galėtų patenkinti sakytus vyrų reikalavimus. Ir todel aš norėjau pasakyti, kad tai — negeras dalykas. Neleistinas daiktas, kad del vieno žmogaus sveikatos turėtų žudyti kuną ir sielą kitas žmogus."

Dabar moters, gydytojų padedamos, naudoja tam tikras priemones, kad vaikų nebutų, arba vedusieji nepaliautų lytiškai santykiauti neštumo ir žindymo metu. Vaikų vengimas — dalykas labai artimas žmogžudystei. O nesusivaldymas žindymo ir neštumo metu žudo moters dvasią."

„Musų vaikai auklėjami, kaip gyvuliukai. Tėvai visai nesirupina vaikų sąmoningumu, kad jie išaugtų doringais piliečiais, mylėtų artimą ir dirbtų visuomenės labui. Jie tik rupinasi savo vaikų penėjimu, stengiasi padidinti jų ugį, padaryti juos švarius, baltus, sočius ir gražius. Tokie išlepinti vaikai, kaip ir nupenėti gyvuliukai, pasidaro labai jautrųs lytiškai, kas juos paskui jaunatvės amžy labai vargina. Reikia surasti kitus auklėjimo tikslus. *Reikia auklėti ne gražų kuną, bet gražią sielą.*"

„Musų visuomenės jauni žmonės geriausį gyvenimo laiką praleidžia taip: vyrai — ieško sau geriausių, gražiausių pataičių; moters ir merginos — vilioja ir gaudo sau vyrus. Tokiam nenaudingam, bet tiosiog žalingam darbui eikvojama geriausios žmonių jėgos. Iš to išvada: reikia užmiršti, kad fiziška meilė yra kažkas nepaprasta, ypatinga. Žmogaus tikslas: *tarnauti žmonijai, tėvynei, mokslui.*"

Toks, trumpai suglaudus, buvo Tolstojaus mokslas. Žinoma, sunku atvaizduoti keliose eilutėse, tas dalykas, kurio pirašyta dešimtys tomų. Tačiau lieka pasakyti, kad jei krikščionys butų taip supratę Kristaus mokslą, kaip suprato Tolstojus, kad jei visuomenė bent dalinai laikytųsi Tolstojaus mokslo ir visa remtų meile, tad suprantama, kad pasikeistų pasaulis. Jis pasidarytų malonus, gražus, viliojantis gyventi. Pradingtų ir šiandieninė ašarų pakalnė. Štai, kodel vertas susidomėjimo Tolstojaus mokslas.

Turėdamas Tolstojus 83 metus amžiaus, mirė 1910 m. lapkričio mėn. 7 dieną, Astapovo stoty. Jis mirė, bet jo siela, jo mokslas dar ir šiendien gyvas ir jaunas. Dar ir šiandien pasaulis, didieji pasaulio mokslininkai, lenkia galvas genijui Tolstojui ir jo mokslui.

V. G—nas.

ŽEMĖS MALDA.

Gamta lyg kad giliai dusavo,
Kaž ko karštai nuo Dievo maldavo.
Dievas klausėsi žemės balsų
Ir galingų ir kartais silpnų.
Pažiurėsim gi mes, ko norėjo
Toji žemė ir ką ji kalbėjo.

— O Dievė galingas! — maldauja vaikutis,
— Kam mokslą davei? Esu toks mažutis
— Ir negaliu juk taip didelio mokslo išmokt!...
— O Tau, Dievulėliau, tik ranka pamot,
— Ir mokslo nebus. Nereiks man mokytis,
—Ir dieną ir naktį prie knygų kankytis...

Vėl skundžiasi savo nelaimėj jaunikis:
— Dievuliau, nejaugi esu toks netikęs,
— Kad mane nei biskį nemyli mieliausia,
— Iš viso pasaulio mergelių gražiausia...
— O panorėk, Dieve, kurs visa tai gali,
— Lai mane, ne kitą, mergelė pamyli!

— Duok Dieve litų! — ukininkas prašo,
Tuo tarpu poetas saulei himną rašo
Ir jis vien saulę matyti norėtų,
Lieptų jai visada šviesti, jei tiktai galėtų...
Prašo tatgi Dievo, kad jo išklausytų
Ir amžinai šviesti saulei įsakytų.

— Dieve, o Dieve, kada jau kada,
— Bus toji laiminga, trečia valanda?...
— Man bylas rašyti jau taip nuobodu!...
— Skaniųjų pietelių begalo ilgu!
Taip prašo Dievo valdininkas musų,
O tuo tarpu knygas neįdomias rašo.

— O Tu mano mieliausias Dievulėliau,
— Duok, kad niekuomet netruktų degtinėlės..
— Duok, kad ji upe plačiausia plauktų,
— Kad visi sutvėrimai gertų ir ragautų...
Taip prašo Dievo musų girtuoklėlis,
O iš kišenės kyšo pilnas butelėlis.

O iš papuoštos gėlėm ir auksuotos salės
Vėliai girdisi balsas skausmingas panelės:
—Dievulėliau, Dievuliau, kaip spaudžia batukas!
—Padaryk, kad nespaustų ir butų mažiukas...
Muzikantai pavargę taip Dievo maldauja:
—Lai svečiai kuogreičiau sau namo jau keliauja!

Liuda Adomavičiutė

S. L. A. REIKALAI

REZOLIUCIJOS SLA. IŽDININKO KLAUSIMU.

„Tėvynės" redakcija iki šiol gavo keliolika priešingo viena kitoms turinio rezoliucijų SLA. naujo Iždininko paskyrimo reikalu. Vietoje atsakinėti laiškais visiems rezoliucijų autoriams, kaip paprastai tokiuose atsitikimuose buvo daroma, šiuo kartu pareiškiame viešai per organą, kad tų rezoliucijų nei iš vienos, nei iš kitos pusės organan nedėsime.

Visų pirma, tokių rezoliucijų skelbimas spaudoje yra visai bereikalingas, nesa paskelbimas jų organe nepridduoda joms nei didesnės svarbos, nei reikšmingesnio oficialumo. Jei SLA. kuopos mato galimu ir reikalingu pareikšti savo norus, savo pageidavimus Pildomajai Tarybai, tai yra daug logiškiau ir oficialumo žvilgsniu svarbiau, kuomet tokius savo norus ir pageidavimus pasiunčia stačiai Pildomajai Tarybai, vietoje juos skelbti SLA. organe ar pašalinėje spaudoje. Tokių rezoliucijų principialė svarba yra ta, kad Pildomoji Taryba žinotų kuopų norus ir pageidavimus. Todel visos minėtos rezoliucijos, kurias S. L. A. kuopos prisiuntė „Tėvynės" redakcijai, yra perduotos Pildomajai Tarybai ir to užtenka.

Pagaliau, reikia pažymėti, kad prisiųsta ir tokių rezoliucijų, kurių organas negali talpinti. Jei nekurios SLA. kuopos randa galimu eiti net taip toli, kad drąsiai laužo SLA. konstituciją, nepamatuotai kaltindamos ir smerkdamos organizacijos viršininkus, tai dalykas pačių kuopų ir Pildomosios Tarybos. Tačiau SLA. organas negali laužyti konstitucijos ir Seimo nutarimo. Konstitucija griežtai draudžia nepamatuotai kaltinti organizacijos viršininkus ir už tokius prasižengimus įsako narius bausti. Todel SLA. organas jokiame atsitikime neturi teisės patapti dalininku tų prasižengimų prieš konstituciją. Organo pareiga tarnauti Susivienijimo tikslams, neišeinant iš konstitucijos nuostatų ir Seimų nutarimų ribų. S. L. A. kuopos turėtų kartą ant visados įsitėmyti ir tai atminti, kad Susivienijimo organas negali tarnauti tokiems kuopų darbams ir veiksmams, kuriais jos laužo to paties Susivienijimo konstituciją.

APIE NELAIMINGŲ NARIŲ ŠELPIMĄ.

Gerb. „Tėvynės" Redakcija:

Pavelykit man pakalbėti apie nelaimingų narių ir moksleivių šelpimą. Man, kaipo SLA. 51 kp. komiteto nariui, tenka gauti atsišaukimai, kuriais mųs organizacijos nariai į SLA. kuopas bei pavienius narius atsišaukiama. Tuos atsišaukimus, žinoma, prisieina skaityti kuopos susirinkime. Kada po vieną tokį laišką-atsišaukimą gauni, tai mažai ir domės į tai kreipiama, bet kada tokių laiškų prisieina perskaityti keletas — susidaro dar didesnis upas savo nelaimingiems nariams šiuo tuo pagelbėti.

SLA. yra apsaugos, pašalpos, kulturos ir labdarybės organizacija. Atsišaukus nelaimingiems nariams, kuopai prisieina svarstyti kaip nelaimingam pagalbą suteikus. Kurios kuopos yra didelės ir finansiniai gerai stovi, tai joms tokis klausimas greičiau išrišamas. Bet kurios kuopos mažos ir jų finansinė padėtis nekokia, tai šitas klausimas yra gana sunkiai rišamas. Kiekvienam nariui prisieina pakrapštyti pakaušis, kaip savo nelaimėn pakliuvusį narį pagelbėjus? Kaip, ne kaip — kuopos randa galimybės ir savo organizacijos nelaiminguosius narius kiek išgalėdamos pagelbsti.

Tai labai geras dalykas.

Bet mano supratimu butų gerai, kad šitą klausimą keltų, tai yra svarstytų ir apskričių suvažiavimai. Aš manau, kad apskričiai yra nemažai paaukavę ir pasko linę moksleiviams. Žinoma, tai yra ir gi labai geras pasireiškimas. Bet kaip į šitą labdarybę žiuri tie, kurie gauna pagelbą? Pavyzdžiui moksleiviai, jie gauna pagelbą, išeina mokslus, važinėja automobiliuose, turi gražius namus, juogražiausiai gyvena, bet apie Susivienijimą, apie tą organizaciją, kuri jiems sunkioje valandoje pagelbėjo, visai pamiršta. Pamiršta jie net ir tai, kad jei jie grąžintų gautas paskolas, SLA. galėtų dar daugelį nelaimingų jaunuolių-moksleivių sušelpti. Ne tik kad paskolas gavę Susivienijimą užmiršta, bet prie jo net nė nepriklauso, pamoja ranka ir nueina ten, kur jiems viskas „gerai išrodo."

Šiuo reikalu labai sveikai pakalbėjo SLA. Ketvirto Apskričio suvažiavimas. Šiame suvažiavime raginta profesionalus, kad jie bandytų atsilyginti su Susivienijimu. Susivienijimas, gavęs teiktas jiems pašalpas, galėtų kitus jaunuolius arba nelaimėn patekusius narius pagelbėti.

Butų gerai, kad kas nors apie tai pakalbėtų plačiau ir geriau įšaiškintų.

J. Bartkevičius,
SLA. 51 Kp. Narys.

SLA. APSKRIČIU DARBUOTĖ

ŽODIS SLA. 3-čio APSKRIČIO PITTSBURGHO IR APYLINKĖS KUOPOMS IR KUOPŲ DARBUOTOJAMS.

Gerbiamieji! Šiuo kreipiamės į jumis kviesdami jus prie darbo pagelbėti SLA. 3-čiam Apskričiui surengti sekmingą vakarą, kuris yra rengiamas lapkričio 11 d., LMD. Svetainėje, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa.

Apskričio Valdyba ir Rengimo Komisija dirba pagal geriausias savo išgales, kad rengiamas vakaras butų tikrai sekmingas visais atžvilgiais. Turim jau viską prirengę — sukvietę Pittsburgho ir apylinkės geriausias meno spėkas, iš ko susidaro gražus ir įdomus programas.

Bet gerbiamieji, šiame darbe yra reikalinga jusų parama, kad šis vakaras tikrai butų sekmingas, kad LMD. Svetainė butų pripildyta publikos ir kad musų jaunuoliai — programo dalyviai — matytų, kad mes esame kartu su jais ir jiems užjaučiam ne tik žodžiais, bet ir darbais.

Dvidešimts su viršum gabiausių ir talentingiausių Pittsburgho ir apylinkės jaunuolių dalyvauja šio vakaro programe be jokio atlyginimo ir vien tik del naudos 3-čio apskričio ir kad palinksminus vakaro dalyvius.

SLA. yra didžiausia organizacija netik visoje Amerikoje bet kartu ir Pittsburghe ir apylinkėje. Taigi nors šiuo parodykim, kad ir SLA. 3-čio Apskričio parengimai yra gražiausi ir didžiausi, ir jei tik mes visi vienytomis spėkomis pasidarbuosim, tai tikslas bus atsiektas.

Taigi gerbiamosios SLA. kuopos, kuopų darbuotojai ir visi SLA. nariai, pasistatykim sau pareiga netik dalyvauti SLA. 3-čio Apskričio ir SLA. kuopų parengimuose, bet pasidarbuokim, kad SLA. parengimai butų tikrai sekmingi.

Šiuo kviečiame SLA. kuopas, kuopų darbuotojus ir visus Pittsburghe ir apylinkėje SLA. narius imti dalyvumą pasidarbuojant del šio rengiamo vakaro, platinant apgarsinimus ir pardavinėjant įžangos tikietus išanksto. Tikietų kaina tik 25 ir 50 centų. Kurie norėtumėt pasidarbuoti ir jums butų reikalinga apgarsinimų ar tikietų, malonėkit atsikreipti prie apskričio iždininko p. J. Virbicko, 124 Moultrie St. Telefonas Grant 3897—R.

Tikėdamiesi nuoširdžios paramos SLA. kuopų, kuopų darbuotojų ir visų SLA. narių Pittsburgho ir apylinkės šiam rengiamam vakarui išanksto ačiuojam už pasidarbavimą.

SLA. 3-čio Apskr. Valdyba:

Pirm. **J. K. Mažiukna,**
Sekr. **Anelė Akelaitytė.**

ŽYMĖTINAS SLA. 3-čio APSKRIČIO PARENGIMAS.

Pittsburgh, Pa. apylinkėje gyvuojantis SLA. 3-čias apskritys rengia puikų vakarą su dideliu ir įvairiu programu. Šitas žymus parengimas įvyks sekmadieny, lapkričio 11 d., 1928 m., L. M. D. Svetainėje, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa. Prasidės lygiai 7 val. vakare.

Šio vakaro programo išpildyme dalyvauja sekami artistai ir mėgėjai:

Dainininkai ir dainininkės: Aleksandras Sadauskas, Elena Lilioniutė, Marcelė Grinienė, Milda Liepiutė ir p-lė Pliukiutė.

Smuikininkai ir smuikininkės: Petras Ramanauskas, Gertruda Platakiutė, Kazys Savickas, Vytautas Virbickas, Edvardas Baltrušaitis, Stasys Pasiackas, Berta Martinioniutė ir p-lė Rajauskaitė.

Pianistės: Milda Virbickiutė, Minerva Želviutė, Malvina Rukiutė, Marijoną Česniutė ir p-lė Rajauskaitė.

Šokikės: J. Povilioniutė ir p-lė Pliukiutė.

Margumynuose dalyvauja: Rožė Grambiutė ir Ona Varsavičiutė, abi iš Ambridge, Pa.

Na, ar girdėjote kur nors tokį lietuvišką parengimą, kad jo programo išpildyme dalyvautų tokis skaitlius jau pasižymėjusių scenos meno dalyvių, dainininkų ir muzikų. Todel negali buti jokios abejonės, kad bus tikrai įdomus ir malonus dainų, muzikos ir margumynų vakaras, į kurį yra nuoširdžiai kviečiami visi Pittsburgho ir apylinkės kolonijų lietuviai, ypač visų SLA. narių pareiga atsilankyti į šį SLA. 3-čio apskričio parengimą ir savo draugus pakalbinti, kad taipgi atsilankytų. Iš anksto galima užtikrinti, kad visi atsilankiusieji bus pilnai patenkinti šituo vakaru ir ilgai jo užmiršti negalės.

Kiekvienas pasižymėkite ant kalendoriaus lapkričio 11 d. jau užimta ir visi rengkitės kuoskaitlingiausiai atsilankyti į šį parengimą. Iš anksto visus prasergsčiu, kad kurie praleisite progą ir neatsilankysite į šitą taip įvairiu programu parengimą, tai visi gailėsitės ir kažin ar kuomet nors kitu kartu turėsite progos tokį parengimą aplankyti. Todel visi šitai atminkite ir ruoškitės į SLA. 3-čio apskričio rengiamą vakarą.

SLA. 3-čio Apskr. Veikėjas.

SLA. 2-ro APSKRIČIO SUVAŽIAVIMO PROTOKOLAS.

SLA. 2-ro apskričio kuopų delegatų suvažiavimas įvyko rugs. 16 d., 1928 m., Palmer Park svetainėj, Roseland, Ill.

1. Suvažiavimą atidarė apskr. pirm. J. Tenikaitis 12 val. dieną.

2. Mandatų komisijon paskirta S. Vėšys, J. Petruškevičius, A. Marcijonaitė ir A. Deikienė.

3. Kol mandatus sutvarkė pakviesta pakalbėti delegatas V. Andrulis. Jis kalbėjo girtuoklybės įsigalėjimo klausime, nurodydamas kokią blėdį ta nelaimė žmonijai neša.

4. Mandatų komisijos raportas. Delegatų dalyvauja sekamai:

SLA. 53 kp. dalyvauja 11 delegatų; nepribuvo 7.

SLA. 63 kp. dalyvauja 1 delegatas; nepribuvo 5.

SLA. 125 kp. dalyvauja 3 delegatai.

SLA. 139 kp. dalyvauja 8 delegatai; nepribuvo 3.

SLA. 176 kp. dalyvauja 4; nepribuvo 2.

SLA. 194 kp. dalyvauja 1 delegatas; nepribuvo 5.

SLA. 255 kp. dalyvauja 2 delegatai.

Viso, su valdybos nariais, buvo 32; nepribuvo 22 delegatai. Taipgi 3 kp. visai neprisiuntė delegatų.

5. Pirmininku išrinktas S. Vėšys, pagelbininku — M. Užunaris.

6. Spauds, rezoliucijų ir įnešimų komisijon išrinkta J. Tenikaitis, J. Klastauskas ir A. Deikienė.

7. Skaitytas protokolas iš pereito suvažiavimo ir priimtas vienbalsiai.

8. **Valdybos raportas** išduotas žodžiu. Vasaros laiku nieko organizatyvio, be pakalbėjimo kuopų parengimuos ir surengimo dviejų išvažiavimų, nebuvo daugiaus veikta. Organizatorė Delkaitė pranešė, kad ji prirašius 65 naujus narius. Taipgi valdyba pažymėjo, kad jau rengiamasi prie rudeninio veikimo ir organizavimo kuopų. Raportas priimtas.

9. Biznio komisija pranešė, kad du parengimai davė pelno $65.65 ir dar yra rengiama apskričio naudai vakarienė, kuri bus 21 d. spalio. Tikietai jau gatavi ir pardavinėjami. Raportas priimtas.

10. **Kuopų raportai.** Visos kuopos, pasirodo, stovi gerai ir stengiasi narių prirašinėti. Rengiami baliai, piknikai ir prakalbos. Naujų narių prirašinėjime geriausiai sekasi 53 kp. ir 194 kp.

11. Skaitytas laiškas nuo S. L. A. 331 kp. nario P. Bazukevičiaus. Jis prašo paramos ir nurodo savo blogas sąlygas. Laiškas priimtas ir nutarta paaukoti iš iždo $5.

12. Įnešimas, kuris buvo palikta nuo pereitos konferencijos, kad vieton trijų suvažiavimų apskritys laikytų tik du kasmet, tapo atidėtas metiniam suvažiavimui.

13. Įnešimas surengti maršrutą rudeniniam sezone priimtas vienbalsiai.

14. Nutarta kalbėtoja kviesti E. Jeskevičiutę, o jei ji negalės, tai Karosienę ar Mizarą, o jei nė vieno iš tų negaus, tai rengti vietiniams kalbėtojams maršrutą.

15. Nutarta vienbalsiai skelbti jaunuolių prirašinėjimo konkursą 2-ro apskričio kuopų ribose ir iš apskričio skirti dovanas. Galutinai planai išdirbti palikti apskričio valdybai.

16. Spaudos ir rezoliucijų komisija priduoda rezoliucijas:

a) Centro iždininko klausimu,

b) Jaunuolių klausimu, ir

c) Girtuoklybės klausimu.

Visos rezoliucijos priimtos vienbalsiai su mažais pataisymais.

17. Sekantis suvažiavimas nutarta laikyti Bridgeporto kolonijoj, 53 kp. apylinkėj.

18. Suvažiavimas uždaryta per pirm. S. Vėšį 4:30 po pietų.

Pirmininkas **S. Vėšys,**
Sekret. **A. Lietuvninkas.**

Rezoliucija Jaunuolių Klausimu.

Atsižvelgiant į tai, kad SLA. 2-am apskričiui priklausančiose kuopose randasi nemažai jaunuolių, o taipgi nemažai jaunuolių randasi dar nepriklausančių, kurių tėvai jau priklauso, todel SLA. 2-ro apskričio delegatai savo suvažiavime randa reikalą paraginti kuopas, kad jos stengtųsi iš tų jaunuolių sudaryti jaunuolių kuopeles.

Apskričio delegatai mato reikalą patarti organizuoti jaunuolius į atskiras kuopeles todel, kad tas duos geresnę progą įtraukti jaunuolius į šią organizaciją, nes valdant patiems jaunuoliams kuopą jie įtrauks ir kitus.

Suvažiavimas ypatingai nori kreipti kuopų atydą ir paraginti dėti daugiau energijos šiuo laiku, kad iki sekamo S. L. A. Seimo musų apskritys turėtų tiek jaunuolių, kiek ir suaugusių. Kadangi sekantis S. L. A. Seimas įvyksta Chicagoj, tai pasirodykim, kad buvom verti gauti Seimą čionais.

Rezoliucija Girtuoklybės Klausimu.

Nors SLA. Seimas 1924 m. nutarė vesti kovą su baisiu žmonijos priešu girtybe, vis delto iki šiol veik nieko neveikta. Nė SLA. Pild. Taryba, nė organas, nė sveikatos komisija tuo klausimu tinkamai nesirupino. Vadovaujamoms įstaigoms visai mažai šiuo klausimu veikiant, nieko neveikia ir kuopos. O girtybė vis labiau plečias neaplenkdama ir SLA. narių.

Su girtybe reikia vesti kovą SLA. juo labiaus, kad ji neša didelės žalos musų organizacijai. Musų organizacijos šviesti kulturinti žmones ir kitaip jiems pagelbėti žengti pirmyn.

SLA. 2-ro apskričio suvažiavime, laikytame rugs. 16 d. 1928 m., Palmer Park svetainėje, Roseland, Ill., apkalbėjus šį reikalą kreipia SLA. Pild. Tarybos domę, kad ji imtųsi visus galimus budus kovoti su girtybe.

Mes taipgi raginame visus SLA. apskričius ir kuopas rimtai susirupinti šiuo svarbiu klausimu ir kovoti prieš žmonijos tą nelabą priešą.

Rezoliucijų komisija:

J. Tenikaitis,
J. Klastauskas,
A. Deikienė.

CLEVELAND, OHIO.

Pranešimas SLA. 14 Kuopos Nariams.

Visais SLA. 14 kp. reikalais malonėkite kreiptis šiuo antrašu:

V. P. Banionis,
6725 Baytiss Ave.,
Cleveland, Ohio.

Kiekvienam sveikam lietuviu ir lietuvaitei yra atdaros durys į Susivienijimą Lietuvių Amerikoje.

IŠ S.L.A. KUOPU DARBUOTĖS

PHILADELPHIA, PA.

Visi Dalyvaukit SLA. 135 Kp. Vakarienėje!

Spalio 7 d., š. m., Lietuvių Muzikališkoj svetainėj įvyko SLA. 135 kuopos bertaininis susirinkimas, kurį vedė pirmininkas Antanas Tvaranavičia.

Tarp kitko 15-kos metų kuopos gyvavimą minėti vakarienės rengimo komisija, pirm. A. Tvaranavičia ir sekr. J. Collins-Kaulinskas išdavė raportus, kad vakarienės rengimo darbas pradėtas ir sekmingai varomas pirmyn. Svetainė pasamdyta, apgarsinimai ir tikietai gatavi. Dabar, girdi, tiktai yra visų S. L. A. 135 kuopos narių butina pareiga ruoštis į vakarienę iš anksto nusiperkant tikietus koskaitlingiausiai susirinkti ir švęsti SLA. 135 kp. 15 metų gyvavimo jubilėjinę šventę. Raportai priimti vienbalsiai.

Susirinkimas papildė vakarienės rengimo komisiją ir išrinko vakarienės darbininkus. Todel broliai ir sesutės, visi iš anksto ruoškitės į savo garbingos organizacijos rengiamą vakarienę, kuri įvyks spalio 21 d., 4 val. po pietų, Liet. Muz. svetainėj.

Vakarienės Rengėjai.

WATERBURY, CONN.

Iš SLA. 11 Kp. Darbuotės.

SLA. 11 kp. mėnesinis susirinkimas atsibuvo 2 d. spalio. Susirinkimą atidarė kp. pirm. J. Užunaris.

Po visų formališkumų, org. J. Žemantauskas perstatė 4 naujus narius: Daktarą J. S. Stanislovaitį (Staneslow), jo žmoną p. K. Stanislovaitienę, p. V. Nainienę ir p-lę M. Strikuliutę. Visi tapo priimti.

Toliaus nutarta surengti paskaitą sveikatos reikale; paskaitą skaityti nutarta pakviesti Dr. Stanislovaitį. Man teko sužinoti, kad Dr. Stanislovaitis paskaitą duoti jau apsiėmė. Toliaus nutarta susižinoti su artistu S. Pilka kaslink teatro „Aušros Sunųs", kuris bus vaidinta 28 d. spalio. Perrenkant Daktarą-Kvotėją, juo išrinktas Dr. Stanislovaitis.

Skaitytas laiškas nuo Lietuvių Laisvų Kapynių B-vės, su užkvietimu į fėrus. 11 kp. nutarė dalyvauti. 11-tai kp. nuskirta 25 d. spalio vakaras. Taigi gerbiami SLA. 11 kp. nariai, malonėkite pirmiausia susirinkti po No. 774 Bank St., ant viršaus Welcome Lunch, 7 val. vakare. Atsilankykite koskaitlingiausia, kad pasirodytume, jog SLA. 11 kp. yra didelė. Nepamirškite.

P. Motiečius,
11 Kp. Koresp.

CHICAGO-BURNSIDE, ILL.

Iš SLA. 63 Kp. Susirinkimų.

SLA. 63 kp. mėnesinis susirinkimas įvyko rugs. 6 d. Narių atsilankė pusėtinas burelis, bet delei musų kuopos, tai permažai. Turėtų daugiau lankytis.

Pirmininkui atidarius susirinkimą ir priėmus protokolą, eita prie komisijų raportų. Išvažiavimo komisijos du nariai pranešė, kad jiedu nieko neturi pranešti; reiškia, nieko nedirbo. Trečias komisijos narys pareiškė, kad jisai paėmė daržą rugsėjo 9 dienai ir prašė, kad visi išvažiavime dalyvautų. Nekurie užsipuldinėjo ant komisijos ir šiaip narių, kad jie ne taip daro, kaip draugai-užsispyrėliai nori. Šitas ginčas šiaip-taip baigtas.

Prieita prie tyrinėjimo komisijos, kas musų kuopos Seimo delegatus įskundė. Vienas narys perskaito iš Centro gautą laišką, kuriame pareikšta, kad skundėjų vardai niekam neišduodama. Pirmininkas pastebi: girdi, kitų kp. delegat. gavo skundėjų vardus, o mes tai negauname. (Gal p. Pirmininkas galėtų bent vieną tokių kuopų įvardinti? **Red.**) Bet pirm. čia nė nepasijuto, kaip gražiai sumelavo. Juk jis pats, išduodamas Seimo raportą, sakė klausęs Mandatų Komisijos ir Skundų Komisijos ir adv. Jurgelionis jam pasakė, kad ir per teismą skundai nebus išduodami. Tai kodel dabar tuos savo žodžius apverčia kitaip ir nariams meluoja? Negražu taip narius klaidinti!

Skaitytas laiškas iš Antro Apskričio. Išrinkta penkį delegatai į Antro Apskričio suvažiavimą. Taip gi skaitytas laiškas nuo 331 kp. nario. Prašoma pagelbos. Kuopa nutarė paaukauti $5.00 iš savo iždo.

Pora narių vis ieškojo priekabių prie ko nors ir norėjo sukelti trukšmą. Tai kaltė pirmininko, kodel jis leidžia nariams bereikalingai kitus narius užpuldinėti.

Turime korespondentą, bet jis kuopos veikiamų darbų organe neparašo; parašė viso tik vieną korespondenciją, tai buvo sausio mėnesy; matomai bijo savo draugų darbų plačiajam pasauliui garsinti, nes pastarieji taip „nuprogresavo", kad ir savo šešėlio bijo.

Iš Spalio 4 d. Susirinkimo.

SLA. 63 kp. susirinkimas įvyko spalio 4 dieną. Narių atsilankė visai mažai.

Pirm atidarius susirinkimą, skaitomas protokolas, kuris ir priimtas. Išvažiavimo komisija praneša visą atskaitą, kad išvažiavimas davęs pelno $35.00 su centais.

Eita prie 2 Apskričio delegatų raportų. Pirm. patsai išduoda. Buvo rinkta net 5 delegatai, o tiktai vienas dalyvavo. Antras apskritys nutaręs skirti dovanas už jaunuolių prirašymą, rengia vakarėlį ir nutarė kviesti moterį kalbėtoją Antro Apskričio kp. sakyti prakalbas.

Vienas naujas narys įstojo į kuopą.

Perskaityta du laiškai nuo 27 kp. ir, regis, 32 kp. narių; maldaujama, kad kiek galint sušelpti. Nutarta paaukauti iš kuopos iždo abiems po penkis dol. Nekurie nariai pradėjo apie aukas išmėtinėti ir apie dešimtukus, kad nariams reikės mokėti. Bet reikia pasakyti, kad tokie dalykai, tai yra paaukauti sergantiems nariams, tai yra geras darbas ir atjautimas nelaimingų narių ir kiekvienas sveiko proto žmogus tokiam darbui pritars.

SLA. Kalendorius

APSKRIČIŲ BEI KUOPŲ PARENGIMAI

—:o:—

CHICAGO, ILL., SLA. Antro Apskričio vakarienė bus spalio 21 d., Lietuvių Auditorijoj.

—o—

PHILADELPHIA, PA., SLA. 135 kp. jubilėjinė vakarienė bus nedėlioje, spalio 21 d., Lietuvių Muzikališkoj Svetainėje, Allegheny Ave. ir Tilton St. Bus skanių užkandžių, kalbų, šokių ir įvairių pamarginimų. Įžanga $1.50.

—o—

KENOSHA, WIS., SLA. 212 Kp. Dailės Ratelis statys 3 veiksmų komediją „Netikėtas Sugrįžimas", Lapkričio 4 d., 3 val. po piet, Šv. Petro Parapijos Svetainėje.

—o—

CHICAGO, ILL, Universal Lodge — SLA. 344 kp. jaunuolių kuopa — rengia šokių vakarą, kuris įvyks lapkričio 10 d., W. Englewood Masonic Temple, Loomis Blvd. ir 64-ta gatvė. Pradžia 8 v. vakare.

Kviečiame visus, o labiausiai jaunuomenę dalvauti.

Iš komunistų tarybos jau kelintas mėnesis delegatas jokio raporto neišduoda ir nėra jokių atskaitų, kur tie pinigai yra ir kam jie išmokėti.

Nutarta rengti prieš Naujus Metus vakarą, bet kaip reikia išrinkti komisiją, tai niekas nenori apsiimti, nes tavoršČiai vis daro užpuldinėjimus ant kitų narių. Likome be komisijos iki kitam susirinkimui.

Baigiant susirinkimą pirm. A. Macukevičia bara Barniškį, kad šis buk suardęs išvažiavimą. Kiti nariai pastebėjo, kad ne Barniškis tą padarė, bet jusų draugas Levulis. Negražu, kad svetimus griekus norima nekaltam žmogui primesti.

B. Barniškis.

WORCESTER, MASS.

SLA. 318 Kp. Įsteigė Jaunuoliams Lietuvių Kalbos Mokyklą.

Pereitame kuopos susirinkime nutarta atidaryti jaunuoliams lietuvių kalbos, dainavimo ir žaismių mokyklą. Tą darbą paliko atlikti Tėvų Komitetui ir mokytojoms. Tėvų komitetas turėjo susirinkimą, kuriame dalyvavo ir abidvi mokytojos: J. Mitrikaitė, kuri mokins dainavimo ir vaidinimo ir J. Rauktytė, kuri mokins lietuvių kalbos ir rašybos. Abi mokytojos yra Amerikoje gimę augę lietuvaitės, geros lietuvių patriotės ir mokytojos. Garbė mums turint tokias mokytojas! Bus ko pasižiurėti, kuomet šių mokytojų vadovaujami jaunuoliai, surengs kokį teatrą ar koncertą!

Jaunuolius registruot nutarta pradėt spalio 9 dieną, Aušrelės Salėje, ant Viršaus Rialto teatro. Pamokos bus sekamai: lietuvių kalbos ir rašybos antradieniais, o dainavimo — penktadieniais.

Mokslas, tai yra apšvieta; jo už pečių nereikia nešioti. Lietuvių priežodis sako: „Už mokytą duoda du nemokytu ir tai dar nenori imti." Todel kurie norite, kad jusų vaikai butų mokytesni, ypač kad jie mokėtų savo tėvų brangią ir gražią kalbą, leiskite juos šion mokyklėlėn. Išmokę lietuvių kalbos jusų suneliai ir dukrelės bus geri lietuviai, kuo ir jųs tėvai, pasigėrėsite. Pageidaujama, kad jaunuolius į mokyklą suvedus kogreičiausia, nes kuomet visi sykiu susiregistruoja, tai ir mokytojoms ir patiems mokiniams buna daug lengviau; visus sykiu pradėjus mokinti, jiems geriau sekasi ir mokytojos daugiau darbo su jais gali atlikti.

Worcesteriečiai, pasinaudokite auksine proga! Leiskite savo jaunuolius į SLA. 318 kp. mokyklėlę!

Tėvų Kom. Narys.

DETROIT, MICH.

Iš SLA. 352 Kp. Darbuotės.

SLA. 352 kp. mėnesinis susirinkimas buvo lapkričio 7 d., Lietuvių Svetainėje. Kadangi narių susirinko gana daug, tai ir susirinkimas buvo gana gyvas. Šiame susirinkime prie kuopos prisirašė vienas naujas narys ir du persikėlė iš kitų kuopų. Ligoniai buvo du: A. Guretskis ir ponia Česorienė. Skaitytas SLA. 331 kp. nario P. Bazukevičiaus atsišaukimas. Ši kuopa minimą narį sušelpia jau antru kartu. Kadangi kuopos iždas dar mažas, tai padaryta tarpe narių rinkliava. Surinkta $5.37.

Parengimų komisija raportavo, kad, kaip jau buvo rašyta, veikalo „Motina" spalio 28 d. nebus galima suvaidinti; tai bus atlikta vėliau. Bet tuo tarpu komisija tarėsi su p. K. Ališausku, kuris dabartiniu laiku Detroite yra gabiausias dailės srity žmogus, kad spalio 28 d., išpildytų šiaip kokį programą. Nėra abejonės, kad tas vakaras bus sutaisytas kogeriausiai.

Musų kuopos abelnas stovis. Narių gerame stovy yra virš dviejų šimtų. Kp. iždė randasi $72.10. Tai musų kuopos penkių mėnesių gyvavimo vaisiai.

Šiame susirinkime nutarta laikyti paslapty, kaip mes kuopą nariais padidinsime.

Beje, jau seniau buvome nutarę, kad laike susirinkimo padaryti pertrauką, idant tuo laiku plačiau susipažinus su kp. nariais. Šiame susirinkime tai papraktikuota. Pasirodė, kad tai geras dalykas. Juk daug narių į susirinkimą ateina, bet ne visus juos pažįsti. Todel laike pertraukos yra proga su vienas kitu pasikalbėti ir susipažinti.

Musų kuopos moterys-narės žada išstatyti rankų darbo mezginių ir kitokių dalykų parodą. Apie šį reikalą kitą sykį plačiau pakalbėsiu.

J. Ambroze,

VIEŠAS PADĖKOS ŽODIS.

Aš, žemiaus pasirašęs, turiu garbės išreikšti gilios padėkos žodį SLA. Centro Valdybai, S. L. A. 1-mam Apskričiui ir jo organizatoriui, 241 k-pos organizatoriui J. D. Tauniui, 331-mos k-pos valdybai ir sekančių kuopų nariams-rėms: 1-mos, 5-tos, 7-tos, 11-tos, 29-tos, 30-tos, 32-ros, 38-tos, 51-mos, 53-čios, 56-tos, 78-tos, 79-tos, 95-tos, 128-tos, 142-ros, 153-čios, 155-tos, 169-tos, 191-mos, 192-ros, 194-tos, 198-tos, 207-tos, 210-tos, 232-ros, 243-čios, tos, 329-tos, 352-ros ir 360-tos 254-tos, 265-tos, 279-tos, 284-kuopos raštininkui.

Širdingiausiai tariu ačiu visiems, kurie mane sušelpė taip mano vargingoj padėty, sužeidime ir ligos nelaimėj. Jau 15-tas mėnesis kaip negaliu jokio darbo dirbti. Tris kartus šį metą buvau ant operacijos ir nieko man tas nepagelbėjo. Dabar daktaras sakė, kad turiu eiti ketvirtą sykį ant operacijos šį mėnesį. Turės atidaryti abiejose pusėse palei ausis, tai nežinau kaip bus, ar pagysiu ar gal jau teks dar jaunam keliauti į amžinastį. Taigi dar kartą dėkodamas visiems ir linkėdamas viso gero del visų SLA. narių, tariu gal paskutį kartą sudiev.

Petras Bazukevičius,
331-mos Kp. Narys.

HARVEY, ILL.

Aukos Sergančiam Ukaniui.

SLA. 289 kp. susirinkime, laikytame 4 d. spalio rados atsišaukimo laiškas į SLA. kuopas ir narius iš 27 kuopos Auburn, Ill. del sergančio nario A. Ukanio. Perskaičius laišką ir apsvarsčius, nutarta iš iždo paaukauti $5.00 ir nariai susirinkime aukavo sekamai:

Po $1.00 — K. Šilinskis, J. Beinorius, A. L. Skimontas; po 50c. — A. Ambutas, M. Dargis, J. Marikas, J. Šiaučiunas, J. Piekarskis, J. Vasiliauskas, Al. Lemerk, S. Bernotienė; po 25c. — Ona Jaraitis, E. Stanevičienė, Ona Samienė. Susirinkime surinkta $7.75, iš kuopos iždo $5.00, sykiu pasidaro $12.75. Visiems aukavusiems tariu širdingai ačiu.

A. L. Skirmontas,
SLA. 289 Kp. Pirm.

MELROSE PARK, ILL.

Iš SLA. 125 Kuopos.
Auką Ukaniui.

Praeitame susirinkime kp. iš savo iždo paaukavo sergančiam SLA. nariui A. Ukaniui $5.00 ir nariai sekančiai aukavo: po $1.00 — A. Kavaliauskas ir P. Vaičiunas; po 50c. — Ruščinskienė, Jankauskienė, A. Starevičia, P. Kuras, P. Urbaitis, K. Skistimas ir A. Vaicikauskas; po 25c. — M. Sastokaitis, I. Bukleris, P. Nastis, I. Skarbas, J. Kvederas, J. Maciulaitis; 20c. — J. D.; viso $7.20. Pridėjus kuopos $5.00, susidaro $12.20.

P. Urbaitis, Sekr.

NEKROLOGAS

NANTICOKE, PA.
A. a. Antanas Bakša,
SLA. 12 Kp. Narys.

Velionis senelis Antanas Bakša pasimirė rugsėjo 7 d. Palaidotas rugsėjo 11 d., Wanamie kapynėse.

Velionis A. Bakša paeina iš Lietuvos, Suvalkų rėdybos, Kalvarijos vals., Rudaminos parapijos, Šostakovo kaimo. Velionis yra gimęs 13 d. birželio, 1856 m. Amerikoje išgyveno apie 35 metus. Su šiuo pasauliu skyrėsi turėdamas 72 m. amžiaus.

Dideliame nuliudime velionis paliko savo mylimą dukterį ir sunų. Prie SLA. 12 kp. senelis Bakša prigulėjo nuo pat persiskyrimo su kunigais Wilkes-Barre Seime. Organizacijoje jis visuomet buvo prielankus ir malonus, todel visų narių buvo mylimas ir gerbiamas. Prie SLA. 12 kp. senelis A. Bakša prigulėjo apie 27 metus. Tuo tarpu daugelis senesnių narių tai išmirė, tai šiaip kuopą apleido, bet velionis laikėsi prie kuopos iki paskutinųjų savo gyvenimo dienų.

Apie porą metų velionis jau visai negalėjo dirbti, todel prisiėjo gyventi pas dukterį uky. Atsiskyrus su šiuo pasauliu, daug draugų nuvyko atiduoti jam paskutinį patarnavimą. Labai gaila, kad delei tolimos kelionės visa kuopa negalėjo šiose liudnose laidotuvėse dalyvauti. Jei but buvę arčiau, tai tikrai visa kuopa butų į kapus musų gerbiamą velionį palydėjusi. Nepaisant tolimos kelionės kuopa visgi nusiuntė šešis narius karstui nešti ir nupirko gyvų gėlių vainiką už $10.000. Taį bent šiuo kuopa teisingai ir draugingai velioniui pasitarnavo.

Lai buna lengva velioniui A. Biekšai šioje svetimoje žemelėje ilsėtis. Mes visi pasiliekame nuliudime.

Jonas Bielevičius.

Vyrų Barzdos Reikšmė Senovėje ir Dabar

Barzda yra žmogaus kuno dalis. Kaipo apie tokią, rodos, netektų ir kalbėti, tuo labiau, kad dabar tarp lietuvių barzduočių maža. Praeity buvo kas kita. Žinome iš istorijos, iš padavimų ir dainų, kad lietuviai buvo barzdočiai. Tiesa, ir dabar atsiranda vyrų, kurie norėdami veidą pamarginti, kaip moterys dažais ir visaip skuta barzdas, usus. Matome visaip kirptų ir skustų barzdų: ilgų, plačių, siaurų, trumpų, sušpicuotų ir t. t.

Praeity, ypač kituose kraštuose, barzdos turėjo daug reikšmės. Su jomis net istorija rišasi. Pav. Magometo tikybos žmonės dar ir dabar darydami priesaiką sako: „prisiekiu pranašo barzdai," vieton to, kaip pas mus sako: „duodu garbės žodį", „prisiekiu Dievui", „kaip Dievą myliu" ir t. t. Del to magometonai augina ilgas barzdas, jas dažo visokiomis spalvomis.

Eigiptiečiai skustuvą žinojo ir senovėje. Visą veidą švariai nuskusdavo, o prie smakro palikdavo plaukų pluoštą. Taip religija reikalavo. Jų kunigai kas prečiadienį nusiskusdavo plaukus nuo viso kuno, bet prie smakro plaukus palikdavo. Yra padavimų, kad eigiptiečiai vartodavo visokias pudras ir dažus.

Vadinamam vario amžiuje skusdavosi barzdas su variniais skustuvais ir straigių kiaušais.

Iš biblijos žinome, kad Juozapas, eidamas pas Faraoną, nusiskuto barzdą. Dovydo pasiuntinius vienas pagonis sugavęs norėjo nubausti. Nerado didesnės bausmės, kaip nuskusti jiems barzdas. Taip ir padarė. Kai grįžo, Dovydas jų nepriėmė ir įsakė nesirodyti iki atgaus barzdas. Senieji graikai ir romėnai gerai mokėjo skutėjų darbus ir skutyklas skaitydavo garbingomis įstaigomis. Graikų filozofai rinkdavosi į kirpyklas posėdžiautį, pasiginčyti.

Viskas pasauly pasikeičia, bet kirpyklos, kokios jos buvo prieš 2000 metų, beveik tokios tebėra ir dabar, tik mažiau gerbiamos. Vyrai, kurie norėjo, kad juos kas gerbtų, dažnai lankydavo skutyklas. Kaip laikas pakeičia tradicijas. Dabar kai kurie vyrai, norėdami, kad žmonės apie juos kalbėtų, ponais skaitytų, augina barzdas ir retai lanko skutėjus. Eigipto karalienės Kleopatros garbintojas Markus Antonijus kelis kart per dieną skusdavosi barzdą, tik po smakru paliktų plaukų neliesdavo.

Net šventes del barzdų, kaip kai kas del vardų, turėdavo. Kai kurie žymesni asmenys, kasmet iškilmingai minėdavo savo barzdos pirmą kartą skutimo dieną, kaip kai kas švenčia gimimo arba vardo dieną. Tada jį visi pažįstami sveikino ir del to visi baliavojo.

Didysis Aleksandras, kaip kitose srityse taip ir barzdų buvo reformatorius, nors daug kam jo reformos nepatiko ir sukėlė daug priešininkų. Jis kartą matė, kaip persai jo barzduotą kareivį kankino — pešiojo. Po to įsakė visiems kareiviams nusiskusti barzdas. Jo pavyzdžiu pasekė ir kiti.

Anglai nešiojo tik didelius usus, bet barzdą plikai skusdavo.

Senųjų religijų dvasininkai visiems kankiniams gyvoms aukoms, pirm dedant juos ant aukuro ar rišti prie deginimo stulpo, įsakydavo nuskusti barzdas. Skusdavo specialistai dvasininko padėjėjai skutėjai. Atskiri budavo skutėjai aukoms ir atskiri kankiniams. Taip pat ir skutimo įrankiai.

Karo metu skutėjai kartu budavo sanitarai ir net gydytojai, aprišdavo žaizdas, gydydavo, dantis traukdavo ir t. pan. 18 amž. minimas skutėjų tarpe, kaip rojus žemėj. Tais laikais skutėjai ir kirpėjai daug kuo pasižymėjo, ypač madų srity. Francijos karalienės Marijos Antoinetės kirpėjas buvo pramintas „dievo talento" žmogumi, mat jis išgalvojo daug budų kaip sušukuoti gražiau karalienės plaukus. Visi namiškiai ir svečiai karalienės galvos puošnumu neatsigėrėdavo.

Lietuvoje daugiausia barzduotus matome žydus ir rusus, taip vadinamus burlokus. Jaunieji žydai retas nešioja barzdą. Dar sunkiau rasti auginantį barzdą ir usus lietuvį. Bet tai ir nepritinktų. Tik išsivaizdinkime kaip atrodytų. Moterys stengiasi atsipalaidoti nuo plaukų, juos naikina, kerpa ir daro bubikopfus, skuta iš poparankių, pažaščių ir kitokiais budais naikina. Tai esą sveikiau, patogiau, o svarbiausia, gražiau.

J. K. B.

FARMOS

Lietuviai Pirkite Farmas.

Aš turiu daug farmų ant pardavimo, mažų ir didelių.

Atsišaukite laiškais arba ypatiškai, kiekvienam duosiu atsakymą.

J. J. FRANKO,
Main St., Forest City, Pa.

Patyrimai Dirbtuvėse ir Mokyklose

Didelė didžiuma Amerikon atvažiavusių lietuvių yra ukininkų sunųs ar dukterys. Kaipo tokiems, jiems dirbtuvės ir miesto gyvenimas yra svetimi jau iš prigimties. Atėjus į šį kraštą, pirma jų gyvenimo mokykla-akademija buna dirbtuvėse. Jie ten turi išsimokinti miestų gyvenimo etikos. Tas mokinimasis ne visiems lygiai sekasi; vieni išmoksta greičiau, kiti gi ir šį pasaulį apleidžia tos etikos nemokėdami.

Daugelis lietuvių didžiuojasi, kad dirbtuvėse jie palaiko amatininkų arba kokio urėdėlio vietas. Jie mano, kad darbdaviai juos daugiau myli ir godoja už paprastus darbininkus. Jie mano, kad jei jie prasišalintų, tai kompanija turėtų dideliausių nuostolių. Nieko panašaus. Gal kada tie laikai ir buvo, bet ne dabar. Amatininkas su paprastu darbininku gali didžiuotis tik tuo, kad juos iš darbo negali išmesti, o urėdą gali. Čia skaitytojas gali pamanyti, kad tai nesumanus pasakymas. Bet štai faktas: jei darbininką išvarys iš vienos dirbtuvės, jis nueis į kitą ir gaus sau tinkamą užsiėmimą, bet kuomet kompanija prašalina urėdėlį (boselį), kitur gaspadoriauti jis vargiai gaus. Jis turės dirbtuvėje kaipo paprastas darbininkas dirbti.

Lietuviai, kurie yra lankę augštesnes ar žemesnes mokyklas, didžiuojasi savo mokslininingumu. Jie taip išdidžiai jaučiasi, kad nenori visai rokuotis su tais, kurie neturėjo progos pasimokinti. Ne visi. Red.). Man bunant viename universitete teko patirti, kad kolegijų mokiniai, pabaigę mokslą turi nusipirkti arba pasirendavoti tam tikrą juodą švarką ir į blyną panašią kepurę. Mokslą baigę vaikinai ir merginos turi but vienokiai apsirėdę. Paskui profesorius, atsistojęs ant platformos, pasako mokiniams prakalbą. Čia pacituoju kelis vienos tokių prakalbų posakius, su kuriais aš pilnai sutinku. „Pabaigus kolegiją mokinius galima vadinti prisirengusiais mokintis. Jie jau žino, kur ir ko reikia ieškoti. Nežinodamas kur yra perlai ir deimantai, kad ir per amžius jų ieškodamas nesurasi, nes nežinai kur ta vieta randasi. Todel niekas negali sakyti pabaigęs mokslą. Dar nebuvo ir nebus to, kuris butų mokslą baigęs, nes viskas kas keli metai keičiasi. Kas keli metai buvo gera ir tobula, tas šiemet jau negera, reikia tobulinti."

Perskaitę šiuos sakinius, apsistokime pagalvojimui: kas, kur ir kaip yra pasikeitę? Paimkime kad ir 20 metų laikotarpį, dar gerai mums atmenamą praeitį. Žiurstelėkime taip gi ir į dabartį. Pirmiausia dirbtuvė, tai geriausia atmintis. Kas link įvairių permainų daugiausia gali pasakyti rubų industrijos darbininkai. Taip gi American Brass ir gatvių darbininkai sutiks, kad darbo sistema pasikeitė 90 nuošimčių spartesnėn. Dabar negali didžiuotis budamas amatininku. Darbo padalinimas ir su mašinų pagalbą apdirbimas panaikino amatininkus. Todel žmogus negalį didžiuotis žinojimu, ką jis žinojo dirbtuvėse dirbdamas dvidešimts metų atgal. O kuris per tą laikotarpį visai nedirbo, tai šiandien visai nieko nežino.

Tas pats mokyklose ir organizacijose. Juodaugiau dirbsime ir mokinsimės, tuo daugiau žinosime.

Geo. Kuraitis.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS „TĖVYNĖJE"

Artistės Panelės Aušriutės Koncertų Maršrutas

Plačiai Amerikos lietuviams žinoma artistė panelė Alena Aušriutė, kuri dainavimo mokinosi Italijoje ir turi gražų bei gerai išlavintą balsą, paskutiniu laiku rengia visą eilę koncertų šiose lietuvių kolonijose:

Baltimore, Md. spalio 23 d.,
Worcester, Mass. spalio 28 dieną,
Westfield, Mass. spalio 30 d.,
Philadelphia, Pa. lapkričio 11 dieną.

Patartina minimų vietų lietuviams šiuos koncertus atlankyti ir pasiklausyti musų talentingos artistės dainavimo. Ji dainuoja gražiai. Atsilankiusieji bus pilnai patenkinti.

Iš Lietuvos Laikraščių

KELIAMIEJI PRIETAISAI Į ŽALIĄJĮ KALNĄ.

Kauno miesto valdyba ruošiasi statyti elektros keliamąją mašiną, kuri jungs Žaliakalnį su Kaunu. Tuo reikalu dviems šveicarų firmoms patiekti pasiulymai.

KAUNE LIKVIDUOTA KOMUNISTŲ ORGANIZACIJA.

Kriminalinė policija nakty į rugsėjo 24 d. likvidavo komunistų organizaciją ir sulaikė keletą asmenų. Žaliakalny rasta komunistų spaustuvė „Spartakas" ir labai daug įvairios medžiagos.

Kuopų Susirinkimai

Plains, Pa. SLA. 110 kuopos susirinkimas įvyks 4 dieną lapkričio, paprastoj vietoj. Visi nariai kviečiami pributi, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Taipgi neužmirškite užsimokėti ir mėnesines mokestis. Atsiveskite ir savo draugus prirašyti prie SLA. 110 kuopos.

Valdyba.

Ansonia, Conn. SLA. 66 kp. metinis susirinkimas įvyks lapkričio 4 d., 3 val. po pietų, Lietuvių Bažnytinėj svetainėj. Visi nariai malonėkite pributi, nes yra daug svarbių reikalų aptarimui. Taipgi bus renkama kuopos valdyba 1929 metams. Ateidami atsiveskite ir savo draugus prirašyti prie S. L. A. 66 kuopos.

J. Marčiulionis — pirm.

Milwaukee, Wis. SLA. 177 kuopos nepaprastas susirinkimas įvyks 29 d. spalio, 7 val. vakare, svetainėj 719 1-st Ave. Visi nariai kalbamą dieną kviečiami pributi, nes lapkričio 4 d. įvyks balius su perstatymu, todel susirinkimas reikia pirmiaus atlikt. Šiame susirinkime bus svarbių reikalų aptarimui.

J. Virbickas — sekr.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skaudėjimai naikina kuno gyvybę ir dažnai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už $1.05. Dukart tvirtesnė 75c.

Knyga: „ŠALTINIS SVEIKATOS", augalais gydytis, kaina 50 centų.

JUSTIN KULIS,
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR KOMISIJU ADRESAI

Pildomoji Taryba:

Prezidentas — St. Gegužis, Mahanoy City, Pa.

Vice-Prez. — V. Kamarauskas, 179 Slocum St., Edwardsville, Pa.

Sekretorė — P. Jurgeliutė, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Iždo Glob. — J. M. Danielius, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Iždo Glob. — M. A. Raginskas, Box 144, Plymouth, Pa.

Dr.-Kvot. — Dr. E. G. Klimas, 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

Įstatymų Komisija:

K. Jurgelionis, Pottawatomie Farm, Logansport, Ind.

Z. Šalnienė, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

A. A. Olis, 11 So. La Salle St., Chicago, Ill.

Apšvietos Komisija:

P. Grigaitis, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pr. Bajoras, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Dr. M. J. Vinikas, 8618 — 102-nd St., Richmond Hill, L. I., N. Y.

Kontrolės Komisija:

A. Mikalauskas, 248 Humboldt St., Brooklyn, N. Y.

J. V. Grinius, 3120 Richmond St., Philadelphia, Pa.

J. Marcinkevičius, 164 Leonard St., Brooklyn, N. Y.

Sveikatos Komisija:

Dr. I. B. Bronušas, 3037 O'Donnell St., Baltimore, Md.

Dr. S. Biežiis, 3114 W. 42-nd St., Chicago, Ill.

Dr. A. J. Karalius, 3147 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Susivienijimo Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

F. J. Bagočius, 255 Broadway, So. Boston, Mass.

N. Rastenis, 700 W. Lombard St., Baltimore, Md.

J. P. Uvick, 138 Cadillac Sq., Detroit, Mich.

Finansų Komisija:

K. Gugis, 3323 So. Halsted St., Chicago, Ill.

V. F. Laukaitis, 851 Hollins St., Baltimore, Md.

J. J. Gerdauskas, 434 Main St., New Britain, Conn.

Labdarybės Komisija:

P. Jurgeliutė, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

J. Rauktytė, 50 Sterling St., Worcester, Mass.

J. Mikolainienė, 188-190 Sands St., Brooklyn, N. Y.

Bus Šalta Žiema, Mokslinčiai Sako

Ateinanti žiema bus šalta, nebus šalčiausia rekorde, bet bus keliais laipsniais šaltesnė, negu žiemos abelnai kad buna.

Žiemos šaltumo priežastys yra sekamos: pradžioj praeito rugpiučio mėnesio Danų Rytinėse Indijose maža sala buvo vulkano išnešta į padangias. Ta vulkano eksplioziją išmetė į orą milionus tonų vulkano pelenų. Tokių vulkano eksplozijų yra buvę daug. Viena iš didžiausių eksplozijų vulkano buvo ant Krakatoa salos, 1883 metuose. Eksplozija vulkano buvo tokia didelė, kad už trijų tukstančių mylių buvo girdėt, vulkano pelenai puolė ant laivų, 1,500 mylių nuo vulkano.

Kita baisi vulkano eksplozija buvo kalne Tombaro, ant salos Sumbawa, Danų Rytinėse Indijose, 1815 metuose. Danų geologas Dr. Franz Wilhelm Junghulm sako, kad Tomboro eksplozija pakėlė daugiau, negu 90 ketvirtainių mylių uolų ir dulkių į orą, nuo mylios iki dvidešimts mylių augštumo nuo žemės. Del tos priežasties per kelis metus žiemos buvę labai šaltos, nes žemės oras per kelis metus buvo pilnas vulkano dulkių.

Krakatoa, tas vulkanas, kuris 1883 metuose buvo laike eksplozijos beveik sunaikintas; visas kalnas buvo nuneštas, liko tik duobė, kuri šiemet vėl pradėjo savo veikimą rodyti. Dr. Janvan Stehn praeitą sausio mėnesį buvo ties Krakatoa vulkanu ir sakė, kad valkunas metė į viršų pelenus, garą ir didelius šmotus degančios lavos. Tokie vulkanai kaip kada padaro baisias eksplozijas, nes kuomet jurų vanduo įsilieja į vulkano gerklę, tada buna baisi eksplozija, kas padaro pavojų salos gyventojams. Dr. Van Stehn įsakė salos gyventojams buti atsargiais, tolintis nuo vulkano, nes bi laiku gali buti baisi eksplozija. Vienok tas neįvyko, bet buvo vėliau didelė vulkano eksplozija saloje Rokatinda, kur 1,200 žmonių užmušta ir sujudintomis jurų bangomis daug laivukų sunaikino, apylinkės miesteliai, t. y. ant kitų salų buvo apnešti vulkanų dulkėmis. Eksplozija buvo girdėt už trijų šimtų mylių.

Po Krakatoa eksplozijos 1883 metuose, saulė tekėdama ir leisdamos, buvo labai raudona. Pamenu Lietuvos žmonės kalbėjo apie raudoną saulę senovėje; tie žmonės kalbėjo, kad tai buvus dievo rykštė del žmonių. Gi dabar žinom, kad saulės raudonumas priklausė nuo vulkano pelenų, o ne nuo dievo rustybės.

Dabar mokslinčiai nurodo, kad vulkanų pelenai, išnešti į orą, sustabdo saulės spindulius ir saulės šiluma negali iki žemei dasigauti, kas padaro nekuriuos metus šaltais. Dr. W. J. Humphreys, Suvienytų Valstijų Oro Biuro meterologistas, parašė knygą Oro Fizika. Toj knygoj jis nurodo nuo 1750 iki 1914 metų vulkanų veikimus ir pelenų vulkanų įtekmę del sustabdymo saulės šilumos pasiekti žemę.

Dr. Humphreys nurodo, kad kalnas Kotlugia, Islandijoj, ekspliodavo 1755. Per keles dienas po ekspliozijai Europoj buvo šaltas oras, nes pelenai sustabdė saulės šilumą dasiekti žemę. Kita Islandijoj vulkano eksplozija Hecla buvo 1766 metuose. Po to vėl buvo šaltas oras.

Temperatura buvo labai šalta 1785 metuose, nes tame mete vulkanas Asama, Islandijoj, išsiveržė, ir vasara, tame pat mete — vulkanas Vesuvius. Tiedu vulkanai daug dulkių ir pelenų išmetė į orą. To priežastis buvo labai šalta vasara. Sako, kad tame mete buvęs toks šaltas oras, kokio nebuvę per 163 metus.

1816 metuose, Dr. Humphreys sako, buvo „metas be vasaros", nes prieš tą metą buvo didelė vulkano Tomboro eksplozija.

Kalnas Pelec, Vakarinėse Indijose, ekspliodavo 1902 metuose. Po to sekė šalta vasara. Du metai vėliaus, vulkanai ekspliodavo Santa Maria ir Colima, Centralėj Amerikoj. Po to taip pat sekė šalta vasara ir žiema. Kuomet 1912 m. ekspliodavo kalnas Katmai, Alaskoj, ir išmetė daug pelenų ir dulkių į orą, taip pat sekamą vasarą padarė šalta.

Dr. Humphreys sako, kad ne vien tik vulkanų išmesti pelenai ir dulkės padaro šaltesnį orą, bet ir saulės taškai, kurie kas vienuolika metų dideliais pasidaro, taipgi padaro šaltesnį orą. Tada, sako, saulė neišduoda tiek šilumos, kiek kad paprastai šildo.

Kuomet įvyksta didelės vulkanų ekspliozijos ir tuo pačiu sykiu pasitaiko saulės dideli taškai, tada dar labiau atsiliepia į atmosferą, tai padaro nepaprastai šaltą vasarą ir žiemą.

Mokslinčiai, pasiremdami didelėmis vulkanų ekspliozijomis ir išmetimu į orą milionų tonų pelenų ir dulkių, sako, jog ši ateinanti žiema, bus šaltesnė, negu kad paprastai buna.

Dulkės buna išneštos į orą nuo penkių iki dvidešimts mylių augštumo. Jeigu dulkės butų tik dvi mylias augštumo, tada lietus nulytų žemyn, bet kuomet dulkės yra dvidešimts mylių augštumoj, tai jos ant žemės greitai nenupuola. Tokiu budu, dulkės budamos augštai ore, susdabdo saulės spindulių atsimušimą į žemę. Tada žemės atmosfera buna šalta; tuomet turime šaltą vasarą ir žiemą.

Dabar žmonės laimingi, kad nėra didelių vulkanų, kokie budavo, kuomet žmogaus ant žemės nebuvo. Mokslinčiai surado, kad Nebraska ir Kansas valstijose, Alaskoj ir Azijoj, tukstančiai ketvirtainių mylių yra uždengta žemė vulkano dulkėmis, kurios sudaro nuo trisdešimts iki keturiasdešimts pėdų storumo sluogsnius. Tas parodo kiek buvo ore vulkanų pelenų, kuomet beabejo, buvo ir nemaži šalčiai. O gal tie pelenai, kaip nekurie mokslinčiai sprendžia, padarė taip vadinamą ledų gadynę. Kuomet neperstojanti buvo vulkanų veikimai, oras buvo pilnas dulkių ir pelenų, kas sustabdė saulės spindulius ir saulė negalėjo dasiekti žemės, ko delei turėjo įvykti dideli šalčiai ir pagaliau taip vadinama ledų gadynė.

T. J. Kučinskas.

Naminis Kurortas

(Feljetonas)

Vasara — yra toks, atsiprašant, pasiutęs sezonas, kad beveik visi užsikrečia kurortų ir plukavimų manija. Nesuvoksi, ar del to saulė ir nesveikata yra kalta, ar tik prašmatnių ponių karštis, ar riebiasprandžių miesto ponulių persunkus kapšiukas.

Musų miestelio ponybė šią vasarą išsivertė kitaip; gudriau, galima sakyti, ir ekonomiškiau. Ir tas nuopelnas kaip tik tenka musų vaistininkui. Jis, žinote, išrado naminį kurortą. Jei tuo vėliau padarė savo draugui mažą nemalonumą, tai, kaip matysim, jis nebuvo kaltas.

Išrasti naminį kurortą, vyručiai, tai ne toks jau paprastas daiktas. Kas kita yra išsiausti naminius trinyčius, užsiauginti naminį tabaką, arba išsivirti naminio „macnumo"— samagonkės. Su kurortu sunkiau. Todel jį ir tegalėjo išgalvoti tik mokytas žmogus — vaistininkas.

Dalykas toks, kad musų ponai jautėsi nuskriausti. Tai ta nelemtoji tarnyba, tai liesa kišenė, tai giltinės šmėkla sudarė kliutis į plukiavas išvažinėti. Nors ponios, kitų pavyzdžių veikiamos, statė griežtus reikalavimus, nervavos ir persiskirti grąsė, tačiau visos pastangos nuėjo niekais.

Tos liudnos nuotaikos metu sykį vaistininkas ir pasiskelbė:

— Žinot ką, ponai, bus gerai.

— Na, na, kiba su boba susitaikei.

— Dar geriau, vyručiai. Aš sugalvojau štuką, kad visos bobos bus ramios ir mes patys sveiki. Aš sugalvojau įrengti naminį kurortą.

Vieni pagyrė vaistininko sumanymą, kiti ironingai prasižiojo. Bet vaistininkas jiems atkirto:

— Kas neturi supratimo apie mediciną, tas, žinoma, prie tokio dalyko žioplys.

Vis del to kurortas ištikrųjų buvo neblogas. Pro vaistinę bėgąs ir užtvenktas upokšniukas davė vandens, sukaltos lentos ir sustatytos durys sulaikė saulę, iš juodžemio pasidarė purvas. Be to, buvo dar atvežta smėlio pasivolioti, o paprastas vandenėlis pono vaistininko medicinos mokslu paverstas į gydomąjį, kaip Birštono mineralinių šaltinių.

Žinoma, kad ne bent kas galėjo tame kurorte maudytis, o tik savi arba parinkti asmenys. Nuolatiniai jo lankytojai buvo, be abejo, vietiniai inteligentai.

Ponios kelias dienas kaip ir aprimo. Jos kvatodamos puškavos ir saulėj kepinos. Bet vistiek jos greitai išpeikė ir sukritikavo kurortą ir maž ne paliovė jį lankiusios. Girdi, čia nė šešėlio nėsą tikrojo kurorto, visai neinteresna ir liudna, nors pasiusk. Taip ir sugrįžo visos ponios prie savo senosios taktikos.

Ponai, priešingai, juo toliau, juo labiau susidraugavo su kurortu. O pašto viršininkas net sužavėtas juo buvo. Mat žmogus, nervuojamas kasdien stačiokiškos liaudies, kurorte rado kaip ir savo išganymą.

Kadangi ponios paniekino kurortą ir visai jo nebelankė, tai ponai dabar užėmė jų maudymosi laiką — priešpiečius. Pirmiau buvo antraip.

Kaimiečiai, ieškodami bent kokio pono ir klausinėdami, išgirsdavo beveik visada tos pačios prasmės atsakymą.

— Kažin kur ponas viršaitis?

— Turbut naudos pas vaistininką.

— Ar šiandien nuovados viršininko nėra?

— Yra, tik dabar kurorte pas vaistininką.

— Pašte nėra viršininko, kažin kur jis?

— Žinoma, kad vaistininko kurorte.

— Ligonis silpnas, reikia greit vaistų. Kur tas vaistininkas.

— Turėsi palaukti, jis dabar kieme, kurorte.

Greit piliečiai susiorientavo ir nebeklausinėdami žinojo. Jei kuris neiškentęs išdrįso pas ponų kurortan nuvykti ir jam malonumą nutraukti, gaudavo dažnai barti, kam ir tos minutės negali palaukti.

Pašto viršininkui buvo tikra bėda: jo ir tarnyba biauriausia ir kurortas jį labiausiai traukė. Sykį jis pasiguodė kurorto vedėjui vaistininkui, ir tas jį nuramino:

— Nebuk tik kvailas. Biesas čia ką atneš į tą tavo įstaigą. Yra valdininkas, o kas neapsieina be jo, gali palaukti. Bene kas čia dega, miršta. Aš ir del tokių neskubu.

Bet vistiek pašto viršininkui, kaip sakiau, atsitiko mažas nemalonumas. Vienas gudresnis pilietis, inteligentas, galima sakyti, iš seno „turėjo dantį ant viršininko". Jis ir pakišo liežuvį. Ir pakišo taip, kad pats revizorius, tris valandas laukęs viršininko įstaigoj ir nesulaukęs, rado jį kurorte ant smėlio kruvos išsitiesusį. Vargšas dar norėjo teisintis, bet vaistininkas, kurorto vedėjas, jį perkirto:

— Aš jau senai kartoju, kad bent tau darbo metu negalima kurorto lankyti. O jis ar klausė? — Kasdien vis po kelias valandas maudėsi. Dabar ką pasėjai tą ir piauk, brolyti...

Pašto viršininką nabagą, žinoma, atleido iš tarnybos. Kitas viršininkas kurorto bijojo kaip ugnies. Bet ir kiti ponai del draugo nemalonumo ėmė vengti bent prieš pietus kurortą lankyti.

O vaistininkas pyko, kad vėl reikėjo nuobodžiauti.

Vytinis.

Kalbos Netaisyklingumai

PILDOMOJI ar PILDANČIOJI TARYBA?

Musų organizacijos, ypač S. L. A., vis dar nesiliauja vadinusios savo valdybą vardu **„Pildomoji Taryba."** Tai netaisyklingas pavadinimas. Kilusieji iš veiksmažodžių budvardžiai su galune **—masis** ir **—moji** rodo daiktą, **kuriuo** kas nors daroma, gi budvardžiai su galune **—tysis** ir **—čioji** rodo daiktą, **kuris** ką nors daro. Taip nuo žodžių „joti, arti, rašyti", turime budvardžius: **jojamasis** arklys (kuriuo jojama) ir **jojantysis** kareivis (kuris joja); **jojamoji**. kumelė ir **jojančioji** piemenė; **ariamasis** jautis ir ariantysis bernas; **rašomoji** plunksna (kuria rašoma) ir **rašančioji** ranka (kuri rašo) ir tt.

Taryba, susidaranti iš veikiančių asmenų, nėra įrankiu, bet veikiančiu daiktu, todel jos apibriežimo budvardžiai privalo turėti galunes „čioji" — **Pildančioji, Veikiančioji** Taryba (t. y. taryba, **kuri pildo** įsakymus, **kuri veikia**). Pildomoji taryba reikštų tokią tarybą, kuria galima ką nors pildyti. Galima tik sakyti **„Pildomosios Tarybos galė"**, tai yra tokia galė, kuria galima kas nors nuveikti.

Tas pat ir su komitetu; reikia sakyti **„pildantysis, veikiantysis** komitetas", o ne **pildomasis,** ar **veikiamasis.**

Taisyklingai bus **Pildančioji Taryba.**

P. Bukšnaitis.

SOFIJA KRASAUSKIENĖ,

žymi Chicagos lietuvių dainininkė ir uoli, energinga visuomenės ir SLA. veikėja. Gerbiama dainininkė dainuos jos vardu rengiamam koncerte spalių 24 d., š. m., Chicagos Lietuvių Auditorijoj. Apie rengiamą koncertą plačiau rašoma korespondencijoje iš Chicagos šiame „Tėvynės" numery.

Skaitytojo Pastabos

Gražus ir vienkart labai malonus dalykas, kuomet musų spaudoje yra talpinami straipsniai, užvardinti „Sveikatos Skyrius", „Sveikata", „Žmonių Sveikata" ir tt. Dar maloniau tokius straipsnelius pasiskaityti. Juose žmogus daug ko pasimokini; ten randi įvairių patarimų, kaip nelaimingų ligų apsisaugoti, ir jei tuos patarimus sektum, tai galėtum daugelio sunkių ligų išvengti ir tuo budu sumažėtų mirtingumas.

Bet viename lietuvių laikraščių nesenai teko skaityti sekamą pranešimą: esą tula „Maldeno" daktarų draugija nutarė nuo 1 d. rugsėjo pakelti mokestį už savo patarnavimą. Už dieninius vizitus jie vietoj imtų $3 ims $4, už vakarinius vizitus vietoj $4 ims $5, o už naktinius vietoj $5 ims $10. Už prižiurėjimą gimimo vietoj $25 ims net $40.

Vadinasi, paprastam darbininkui, kuris, kartais, uždirba tik $15 savaitėje, sunku bus prie daktaro prisišaukti. Darbininkų algos visur apkapojama, o pragyvenimo reikmenys bei rendos už butus ne tik kad nepinga, bet dar kįla. Žodžiu sakant, viskas ant biednuomenės sprando kraujama ir devynios odos lupama. Podraug su tuo vietoj sumažinti mirtingumą, apsisaugoti nuo įvairių ligų jau nebus galima; visa tai turės dar didesniu nuošimčiu pakilti. Nekalbant apie kitą daktarų patarnavimą, kas ima ypatingos domės kovai su įvairiomis bakterijomis, ypatingai puola akin gimdymo prižiurėjimo pabranginimas. Man išrodo, kad tai tikras piratiškas plėšrumas. Juk gimdymas kokiu buvo prieš dešims metų, tokiu yra ir šiandien. Pasiliekа tokiu ir ateičiai, ar ne? Bet už tą patarnavimą mokestis kur kas paugėjo.

Dabar darbininkams, delei neturto, ištiesų, yra persunku prie higienos mokslo prisitaikinti. Higiena mums sako valgyti gerą ir šviežią maistą. Bet ar senai darbininkui to truksta? Dabar vėl, higiena sako, kad kudikiai išmažens ir eidami mokslo metus turi gauti pieno nors po tris stiklus kasdien, kas yra labai sveika.

Bet aiškiai matome, kad apkapojimas algų atima iš kudikių pirmą pieno stiklą, pragyvenimo ir rendų augštumas atima antrą, o augščiau minimas daktarų nutarimas atima paskutinį. Tai yra nežmoniškas visuomenės lupimas. Kur pasaulis eina, sunku ir įsivaizdinti.

Kalbant gi apie pačius daktarus, reikia pasakyti, kad jų ne vienas yra mokslus išėję visuomenės lėšomis. Bet štai kaip jie dabar atsimoka.

Yra įstatymai, kurie apsaugoja paukščius ore, o žvėriukus ant žemės ir žuvis vandenyje, kad jų tam tikru laiku nešaudytų, negaudytų bei nenaikintų. Bet žmogus, kurį vadiname pasaulio valdonu bei karaliumi, neturi jokios apsaugos. Jį išnaudoja kas kaip moka ir kas kaip nori. Ar nebutų laikas besąžinius išnaudotojus pažaboti, kad jie bent kiek sušvelnėtų?

P. C. Pačėsa.

Red. Pastaba. — Kad darbo žmones visur išnaudojama, tai jau nėra reikalo ginčytis. Bet kad tame yra ir pačių darbininkų bei biednuomenės apsileidimas — ir gi bus faktas. Išnaudotojų ir besąžinių yra tik tuomet, kada jie turi ką išnaudoti, tai yra kol yra žmonių, kurie duodasi save išnaudoti, nepaisant vienokiame ar kitokiame patarnavime. Prie to, ką p. Pačėsa kalba apie gydytojus, kurie besąžiniai pasirįžę lupti nuo žmonių už savo patarnavimą, visai neliečia lietuvių gydytojų. Musų gydytojai dar vis gi yra liberališki savo kainose ir savo žmonėms patarnauja už gana mažą atlyginimą. Turime mes net ir tokių gydytojų, kurie be jokio apmokėjimo musų spaudoje rašinėja įvairius patarimus, kaip nuo svarbesnių ligų apsisaugoti.

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

ŠYPSENA.

Išryto kelk su šypsena,
Pradėki dieną su šypsena,
Darbuokis, juokis, šypsena
Ir eik ilsėtis su šypsena.

Niekas pasauly nėra kompetentišku apkainuoti, kiek yra verta šypsena.

Gyvenime yra momentai, kuomet šypsena yra net tiek verta, kiek pati žmogaus gyvybė.

Nemaža yra tokių atsitikimų, kad šypsena išgelbsti iš nelaimės ir apsaugoja gyvybę.

Abelnai gyvenime, jei kas moka ir žino, kur ir kaip reikia šypsotis tai ta šypsena yra neapskaitliuojamos vertybės.

Rustus, surauktas apsiniaukęs žmogaus veidas neša pačiam ir kitiems nelaimes. Tokie žmonės gyvena vienomis nelaimėmis, nes pikto budo žmogus retai kada pakelia galvą augštyn, retai kada jis pažiuri stačiai žmogui į akis — jis bijosi susitikti kito žmogaus linksmas žvilgančias akis; bijo susitikti su šypsena, nes jis žino, kad pats šypsenos neturi. Toks žmogus kad ir butų niekam nieko blogo nepadaręs, bet jis teikia įspudį kokio tai nepadaro žmogaus: plėšiko melagiaus ar tam panašaus. Panašios išvaizdos žmonės turi labai mažai draugų. Jie jaučiasi apvienėję; jiems rodosi, kad visokiais budais juos skriaudžiama, persekiojama.

Šitokios rušies žmonių tarpe yra gera dirva įvairiems gaudagrašiams. Gudrus gaudagrašis, mokantis parodyti simpatiją tokiam žmogeliui, kuris nemoka šypsotis, atims iš jo paskutinį skatiką.

Tokie žmonės tampa desperatais, fanatikais, nesukalbamais žmonėmis. Pagaliaus jie nutolsta nuo savo tautos, nuo meilės savo motinos tėvynės. Maža dar ir to; jie nustoja pasitikėjimo ir savo gaudagrašio agitatoriaus ir keikia viską, kas tik jiems mintin ateina. Jie jokio draugijinio, socialio neretai ir šeimyninio gyvenimo nepripažįsta. Žodžiu sakant tokie žmonės palieka nelaimingiausiu individumu, kokį kas sau gali įsivaizduoti. Jie nieko nepakenčia ir net pats save persekioja. Savo užnuodytomis mintimis jie pats sau įsikalba įvairius blogumus, nežinodamas to, kad pats sau pripylė dideliausį katilą smalos, sukurė po juo ugnį ir įsilipęs pats jame šaukia, kad kiti jam visas nelaimes atgabeno.

Yra gyvenime nelaimių, kurios reikia rimtai priimti. Kartais tokie momentai užeina, kad žmogus savo seilės nuryti nebepajėgi, gale gerklės pajunti tulžies kartumą, norėdamas vandens lašą nuryti, jauti tarsi obuolį turi gale gerklės. Tokiuose momentuose ir Polocijo rolėje budamas šypsenos negalėtum parodyti. Bet tokie momentai tankiausiai pergyvenami visiškai privačiai, nuošaliai nuo publikos. O jei atsitinka viešumoje, tai publika užtektinai įvertina tas priežastis, kurios priveda žmogų prie desperacijos ir atsiranda žmonių, kurie tokiuose momentuose, jei nedaugiau ką, tai bent parodo širdingą simpatiją, surištą su šypsena.

Turime žmonių, kurie laikas nuo laiko grįžta prie pergyventų nelaimių. Tokie žmonės pergyvena tuos pačius nesmagumus atvėjų atvėjais. Tik pamislyk, brangus skaitytojau, kam tas yra reikalinga? Ar suteikia tas kam kokią nors naudą? Rodos apie tai aiškinti netenka, nes atmintis blogųjų momentų, tai draskymas pirmųjų žaizdų.

Tiesa, iš praeities nuotikių mes begalo daug pamokų turime. Bet tai dar nereiškia, kad minėdami praeitį mes turime imti su tokiu jausmu, kuris nubrauktų nuo musų veido šypseną. Jei reikia praeities faktus minėkime be kokių ten susijaudinimų: juokimės ir juokimės!

Nebuk veidmainis, nenudavinėk juoko, kuomet tavo širdis karčioje tulžy vartosi. Šitokią tavo šypseną žmonės pažįsta ir įvertina nemažiau kaip aršiausius nuodus. Su tokia šypsena toli nenueisi. Nemanyk, kad kiti yra kvailesni už tave. Jei negalį žmogui širdingumo parodyti, dirbtina šypsena žmonių nevaišink, nes tai reikštų biauriau, negu, kad paduotum žmogui ranką pasisveikinimui, o akimis žiurėtum ten, kur varnos lakstо.

Mokykis širdingumo. Jei atsikėlęs ryte jautiesi nesmagiai, pasižiurėk visų pirmiausia į veidrodį. Jei pamatysi, kad tavo kaktoje devyni stulpai stovi, duok pats sau pamoką: „Nusišipsok ir buk linksmas."

LIETUVIAI AMERIKOJE

CHICAGO, ILL.
Paskutinis Priminimas Apie Žymų Koncertą.

Jau praeituose „Tėvynės" numeriuose plačiai rašiau apie rengiamą ponios Zosės Krasauskienės koncertą, taipgi paminėjau ir musų mylimos dainininkės privalumus ir nuopelnus visuomeniniam gyvenime. Dabar noriu tik priminti paskutinį kartą prieš koncertą, kad pareiga visų šviesių lietuvių ir ypatingai SLA. narių kuoskaitlingiausiai atsilankyti į šį pažymėtiną koncertą, į šią musų dainininkės pirmą meno šventę. Šitas koncertas gerbiamai dainininkei yra meno švente, nes tik pirmu kartu ji pasirodys pilnumoje savo vardu rengtame koncerte, kurio programą dainomis tik ji viena išpildys. Ponia Krasauskienė yra pirmaeilė SLA. veikėja ir daug kartų yra patarnavus savo talentu SLA. parengimuose, todel visų SLA. narių pareiga skaitlingai atsilankyti į jos pirmą koncertą.

Taipgi dabar jau galiu galutinai pranešti ir kitus koncerto dalyvius, kurie, kaip ponia Krasauskienė tikrino, kai kartas ir yra Amerikoje gimę ir auklėti meno talentai. Nors kartą turėsime progos pasiklausyti jau tikrųjų Amerikos lietuvių pildomo koncerto programo ir galėsime sulyginti čiagimių lietuvių talentus su ateivių iš Lietuvos talentais. Ponios Krasauskienės pagelbininkais bus:

P-lė Elena Sadauskaitė, labai gabi ir talentinga pianistė, muzikos mokytoja ir augšto laipsnio savo išsilavinimu muzikoje pasiekus; ji taipgi yra SLA. narė. P-lė Sadauskaitė paskambins apie tris numerius.

Mikas Petroševičia, jaunas ir gabus smuikininkas, išpildys smuiku irgi kokius tris numerius.

P-lė Verna Bigeliutė, irgi gabi pianistė, ypač akomponiatorė, akomponuos poniai Krasauskienei.

Pati musų žvaigždė, ponia Krasauskienė, sudainuos ariją iš operos „Toska" ir porą angliškų dainų. Kiti numeriai susidės iš lietuvių kompozitorių kurinių, kurių tarpe bus dainuojama ir pačios dainininkės ypatingai mėgiamos dainos: „Mamytė" ir „Naktis svajonėms papuošta" — abi Vanagaičio; „Mano sieloj šiandien šventė" — Talat-Kelpšos ir „Plaukia sau laivelis" — Šimkaus. Pastarąją išpildys su smuiko pritarimu, grojant p. Petroševičiai.

Tiek apie koncerto programą sužinojau iš pačios ponios Krasauskienės ir kaip matote labai daug sužinota. Kiekvienas gali iš anksto matyti, kad koncertas bus nepaprastai įvairus ir kiekvienas atsilankęs su pilnu pasitenkinimu galės pasigėrėti musų mėgiamos dainininkės pirmu pasirodymu pilnam platume galingos dainos pasauly.

Kaip jau buvo minėta, koncertas įvyks trečiadienio vakare, spalių 24 d., Chicagos Lietuvių Auditorijoje. Iki pasimatymo ponios Krasauskienės koncerte!

„Tėv." Korespondentas.

ANSONIA, CONN.
Mes Žustame.

Keliolika metų atgal šio miesto katalikai lietuviai buvo po globa airių parapijos, kurios dvasiškiai mokėjo gana gudriai lietuvius išnaudoti, nieko jiems neduodami. Airiams rupėjo tik musų doleriai ir kad greičiaus užsmaugti tautiškumą. Visi lietuviai jautė ir žiurėjo į tai su sopančia širdimi bei laukė, kad kas nors juos išvaduotų iš po airiško skverno.

Bet atsirado drasių vadų (gerb. Tareila buvo musų geriausias vadovas), kurie pasirįžo nusikratyti airiškų šventeny bių. Tam dalykui visi Ansonios lietuviai su džiaugsmu pritarė ir stojo su savo vadais į bendrą darbą organizuoti lietuvišką parapiją. Reikėjo pergyventi visokių nemalonumų nuo airių dvasiškių, kurie darė labai daug kliučių, kad nesuorganizuotų savo parapijos. Vyskupas irgi buvo lietuvių sumanymui priešingas. Nepaisant viso to, lietuviai parapiją suorganizavo ir pasistatė be jokios airių malonės sau bažnyčia. Reikėjo gauti kunigą.

Čia vėl bėda, nes vyskupas atsisako duoti kunigą. Ir vėl kova su neteisingais airių dvasiškiais. Bet, galų gale, lietuvių pasirįžimas kovoti už teisybę pergalėjo visas žiaurias pinkles ir gavo lietuvį kunigą Bukovecką. Katalikai džiaugėsi, kad galės laisvai lietuviškai melstis ir palaikyti tautiškumą. Bet kun. Bukoveckas nieko ypatingo nenuveikė, nes buvo žmogus nejaunas, nesveikas ir prie to dar nesukalbamas. Žinoma, reikia tiesą pasakyti, kad jis buvo lietuvis patriotas ir parapijoj palaikydavo tautiškumą. Tuose laikuose lietuvybės dalykai visgi augštai stovėjo.

Dabar gi, prie šito klebono, lietuvybė jau veik amžinai palaidota. Klebonas išnaikino lietuviškus teatrus ir koncertus; žodžiu sakant, jokio lietuviško veikimo nebeliko. Jis yra pirmos klesos amerikonizatorius. Jam nei biskį nerupi tautybė ir švietimas jaunimo lietuviškoj dvasioj. Todel parapijonai jau pradėjo aimanuoti ir šaukiasi pagalbos, kad vadai ką nors darytų.

Mes dėjome daug pinigų visokiems įtaisymams, o ypatingai svetainei, bet toji svetainė nesunaudojama geriems tikslams. Klebonas įsitaisė joje krutamus paveikslus, kuriuos rodo kelis sykius savaitėj. Ir vaikai, lankydami tuos paveikslus, išvirto tikrais indionukais; išmoko rukyti, išdykauti, nes ten jokios tvarkos nėra. Tėvai tuo begalo piktinasi. Toji svetainė turėtų but sunaudota lietuvių kulturiniems darbams ir kitiems gražiems jaunimo tikslams, o ne vien krutamiems paveikslams.

Buvo laikai kada čionai skambėjo lietuviškos dainos; suaugę ir jauni mokėjo dainuoti, gražių teatrų sulošdavo, draugijos prakalbas surengdavo. Dabar gi nieko nėra, ir mes žustame tamsybėse. Kaip kas gal mano, kad bažnyčioj poterius kalbėdami išgelbėsime savo tautystę. Oi ne! Bet mes tuoj ir poterių lietuviškai nemokėsime, ypatingai vaikai, jei dar ilgiau paklebonaus dabartinis musų klebonas pas mus. Kas tik bent kiek protauja, tai mato prie ko jis mus veda. Taigi sukruskime ir nepasiduokime save išnaudoti! Šiemet jei ne lietuviškos tautinės draugijos, tai butų pasilikę nepaminėta net dešimts metų Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvės. Musų klebonas tylėjo apie tai ir tur but norėjo, kad ir visi lietuviai tylėtų. Bet lietuviai parodė, kad jie dar nori gyvuoti ir kovos prieš nepatriotiškus klebono norus. Visos draugijos, be klebono prisidėjimo surengė paminėjimą, ir žmonės, beklausydami patriotinių prakalbų, kurių buvo labai pasiilgę, net verkė. Tie kalbėtojai mus ragino, kad mes neklausytume tų, kurie mus ir musų vaikus norį ištautinti, išplėšti musų brangią kalbą ir suvesti atgal į airišką maišą. Klebonui lietuviškumas nė kiek nerupi. Ir kokią naudą mes turime, kad tiek daug pinigų sudedame?

Mes gerai apie tuos dalykus pagalvokime! Stokime visi į vienybę už savo teises ir tautiškumą. Netikėkime tiems, kurie nori mus mulkinti tik su poteriais ir airiška smetona. Rašykime į laikraščius ir lai žino visas lietuviškas pasaulis, kad mes žustame, tai gal vėl atsiras vadų ir mus išgelbės iš to tautinio merdėjimo, kuris nori lietuvišką širdį praryti.

Ansonios Lietuvis.

NEW KENSINGTON, PA.
Šis-Tas Apie Draugijas ir Darbus.

Rugsėjo 22 d. š. m. mirė Jonas Žilinskas. Velionis buvo apie 50 metų amžiaus, vedęs; turėjo moterį ir 3 suaugusius sunus; taipgi turėjo savo namelį apie $5,000 vertės, bet apie 3 metai atgal jis atsiskyrė (divorsu) nuo savo moteries ir vaikų ir labai vargingai gyveno. O dabar, kai velionis mirė, tai jo buvusi moteris ir vaikai nepriėmė jo į savo namus pašarvot ir niekas kitas nedavė vietos, tai graborius paėmė pas save, palaikė porą dienų ir palaidojo be jokių apeigų. Velionis Žilinskas nepriklausė nė prie jokios pašalpinės organizacijos.

Musų kaimynų A. L. P. P. P. D—stė turėjo virš 40 narių ir savo svetainę už apie $5,000 vertės, bet turėjo skolos, tai dabartinis angliakasių streikas labai daug pakenkė šiai draugijai. Streikui einant draugija negalėjo biznio daryti taip, kaip pirmiaus darė, o prie to ir patys nariai visai atydos nekreipė į savo draugijos reikalus. Todel namas likosi parduotas (per Sheriff Seal), o pati draugija iškriko kai Grigo bitės.

Kiek laiko atgal buvo bandoma prisidėti prie SLA., bet tas bandymas neįvyko į gyvenimą ir narių per kiek metų sumokėti pinigai dingo, o pasenę nariai liko be draugijos. Tai mat ką reiškia tokios mažos draugijos! Jei tokios mažos draugijos seniaus butų prisidėjusios prie SLA., tai tokių nuostolių nebutų buvę nė vienoj lietuvių kolonijoj ir tuo pat butų padarę daug gero SLA. organizacijai.

Šioj apygardėj yra 21 anglies kasykla, bet dabartiniu laiku dirba tiktai 11 kasyklų, o 10 stovi uždarytos. Pirmiau buvo U. M. W. of A. unija, dabar liko skebinės; pirmiau gavo mokėt už prikastos anglies toną 71 centą, o dabar gauna 59 centus; pirmiau tie patys prikrauti anglies karukai sverdavo 3½ tonus, o dabar sveria nuo 2 iki 3 tonų; pirmiau angliakasiai gaudavo mokėti už pašalinius darbus, dabar nieko negauna — turi dirbti veltui; pirmiau kai unijistai streikavo, tai kompanija vežė skebus, kad sulaužyti angliakasių uniją, o kai uniją sulaužė, unijistai grįžta atgal į kasyklas prie savo darbų, tai kompanija išveja lauk iš darbo buvusius streiklaužius, o darbą duoda buvusiems unijistams. Skebų išvijimo priežastį suranda tame, kad jie krauna purviną anglį.

Šioj apygardėj yra pusėtinas skaitlius įvairių dirbtuvių ir dabartiniu laiku darbai eina ne blogiausiai. Darbas sunku gauti, algos nuo 35 iki 50 centų į valandą. Dirba po 10—12 valandų dienoje. Darbai sunkųs ir reikia sunkiai dirbti.

Prie anglies kasyklų ir prie dirbtuvių vartų kasdien stovi po keliasdešimtis darbo ieškančių vyrų, bet darbą gauna tik visai mažas skaitlius ir per kokią nors draugišką tarpininkystę.

SLA. Narys A. B.

HAMILTON, KANADA.
Padėkos Žodis.

Aš žemiau pasirašęs turiu garbės išreikšti gilios padėkos žodį Lietuvos Sunų ir Dukterų Draugijos 1-mai kuopai už suteiktą man finansinę pagelbą man esant nelaimingame padėjime. Taip gi tariu širdingą ačiu Hamiltoniečiams svečiams, atskiriems draugijos nariams už parodytas prielankumo širdis mano sunkiose aplinkybėse. Lietuvos Sunų ir Dukterų Draugijos 1-ma kuopa man suteikė jau trečią auką. Jai ir kitiems aukautojams tariu nesuskaitomus sykių ačiu. Aš esu labai užganėdintas, nes tai man suteikia ramybės mano sunkioje nelaimėje-ligoje.

Su tikra pagarba —

J. Steponaitis,
Hamilton, Canada.

ARTISTO ANTANO VANAGAIČIO „PRAKALBŲ" GASTROLĖS.

Visų mylimas juokdarys art. A. Vanagaitis pradeda savo rudeninį sezoną. Juokingi jo pasirodymai atsibus dar spalio mėnesy sekamose Am. liet. kolonijose.

Cleveland, Ohio — spalio 19 dieną.

Amsterdam, N. Y. — spalio 20 ir 21 dd.

Vėliaus Brooklyne ir apylinkėse.

Šiam sezonui p. Vanagaitis turi paruošęs itin įdomų ir juokingą programą, į kurį įeina ir niekur negirdėti jo „spyčiai". Prie piano M. Jozavitas.

Koresp.

„DARBO POPIEROS" VAIKAMS.

Beveik sulig kiekvienos valstijos darbo įstatymų nepilnamečiai vaikai, norėdami padirbėt vasaros laiku, kuomet mokyklos užsidaro, arba norėdami dirbti po kelias valandas dienoje mokyklos laiku, turi išgauti taip vadinamas „darbo popieras" pirm negu gali stoti darban. Tuos certifikatus išduoda paskirtas oficialas ir certifikatas parodo, kad aplikantas fiziškai tinkamas dirbti ir kad neturi pilnų darbo metų.

Paprastai mokyklos viršininkai išduoda certifikatus nepilnamečiams dirbti. Taip vadinamas „employment" certifikatas išpildytas su darbdavio parašu. Kitas darbdavis negali pasamdyti tą vaiką. Mokyklos oficialas turi persitikrinti, kad tas darbdavis, kuris minėto darbo certifikato prisilaiko prie visų Valstijos Darbo įstatymų kaslink valandų ir darbo aprubėziavimo. Kai kuriose valstijose darbdavis priverčia norintį dirbti pasirašyti po šiuo certifikatu. Kitose valstijose tėvai arba vaiko prižiurėtojas turi su juo nueiti pas oficialą, kuris išduoda darbo certifikatą. New Yorko valstijoj, kuomet vaikas kreipiasi prie mokyklos išgauti darbo certifikatą, jam duoda pilną fizišką egzaminą, tik ne New Yorke. Buffalo ir Rochester miestuose, kur yra tam tikslui samdomi reguliariški sveikatos oficialai, oficialas, kuris išduoda certifikatą, turi fiziško egzamino kopiją pasiųsti darbdaviui. Tinkamumo certifikatas yra geras tik vieniems metams.

Illinois valstijoj darbo certifikatus išduoda tik mokyklos viršininkas arba jo paskirtas žmogus, arba kur nėra mokyklos viršininko, mokyklos komitetas paskiria žmogų šitą darbą atlikti.

New Hampshire valstijoj žmogus, kuris išduoda darbo certifikatą negali išduoti pakol neperžiuri vaiko mokyklos rekordus, pasporto arba tinkamai išpildyto gimimo arba krikšto certifikato, arba iš miesto gimimo užrekordavimą parodant gimimo dieną ir vietą, ir certifikatą nuo gydytojo, kuris parodo, kad aplikantas yra geroj sveikatoj ir gali atlikti darbą, kurį ketina dirbti.

Kitų valstijų įstatymai beveik vienodi. Išgauti „darbo" popieras reikia turėti tris dokumentus — mokyklos rekordą, metų certifikatą ir sveikatos certifikatą.

Visose valstijose, be Utah ir Wyoming, vaikas turi turėti mažiausia 14 metų dirbti fabrikuose ir kituose darbuose. Septynios valstijos reikalauja, kad vaikas turėtų mažiausia 15 metų amžiaus. Be to, 25 valstijos reikalauja, kad vaikai turi buti 16 metų pirm, negu gali dirbti kasyklose ir akmenų skaldyklose.

Maine, Michigan, Rhode Island, California ir Texas valstijose nepilnametis turi sulaukti 15 metų amžiaus pirm, negu gali dirbti; Ohio ir Montana — šešiolikos metų, kuomet Connecticut, Illinois, Indiana, Massachusetts, Nebraska, New York, Pennsylvania ir keliose kitose valstijose turi turėti mažiausia 14 metų.

34 valstijos aprupina 8 valandų darbo dieną, arba 44 arba 48 valandų savaitę vaikams neturint 16 metų, ir 42 valstijos draudžia vaikų naktinį darbą.

Beveik visose valstijose vaikų darbo įstatymus pastiprina mokslo reikalavimai del reguliariško darbo certifikato nepilnamečiams. Tas reiškia, kad pirm, negu vaikas gali išgauti darbo ecrtifikatą jis turi darodyti, kad užbaigęs kiek reikalaujama klesų. 11 valstijų, įimant California, Indiana, Kansas ir Minnesota, reikalauja užbaigimo septintos arba aštuntos klesos, ir penkios valstijos reikalauja užbaigimo penktos klesos, ir tt. Tik dešimts valstijų, tos visos valstijos randasi pietuose, netur mokslo reikalavimų.

42 valstijos reikalauja, kad jeigu vaikas neišpildė mokslo reikalavimus, tai turi lankyti „continuation" mokyklą. Tos mokyklos yra taip sutvarkytos, kad vaikas prieš arba po darbo gali jas lankyti.

New Yorko valstija pirmiaus reikalavo, kad vaikas turėjo lankyti šitas mokyklas kol sulaukia 18 metų, bet dabar reikalauja tik iki 17 metų.

California, Illinois, Ohio ir dar 14 valstijų reikalauja priverstino mokslo iki 18 metų amžiaus, Michigan — 17 metų, Connecticut, Massachusetts, Pennsylvania, Nebraska ir 8 kitos valstijos kol sulaukia 16 metų amžiaus.

FLIS.

SMALA TEPA DEŠRAS.

Prieš kurį laiką vienas mėsininkas atgabeno turgun parduoti dešrų. Sanitarijos reikalus prižiurintis valdininkas patikrinęs jo dešras, rado, kad jos yra smalos dažu teptos, kad atrodytų geriau išrukytos. Tokios dešros yra kenksmingos žmogaus sveikatai. Už tokį „rukymą" dešrų mėsininkas nubaustas 200 litų.

TĖMYKITE!

Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluotas Veikalas Antgalviu

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos musų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudma ir plačiai aprašoma musų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsisakysite, tuo greičiau apsipažinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina ---------- $1.50

Drutame apdare $2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės" Administraciją šiuo adresu:

"TEVYNĖS" ADM.,
307 W. 30-th ST., NEW YORK, N. Y.

SUSIVIENIJINO LIETUVIŲ AMERIKOJE

KNYGYNE

Galima Gauti Sekančios KNYGOS:

Amerika — Informacijos apie Ameriką ir tt.	1.00
Apdrauda ir Pašalpa — pusl. 32	10c.
Daktaras iš Prievartos (Komedija)	20c.
Darbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl.	10c.
Iš Lietuvos Istorijos — pusl. 68	20c.
Kas iš Kur Pareina?	20c.
Kaip Gyvena: Latviai, Suomiai, Anglai	20c.
Kelionė į Šidlavą — pusl. 48	15c.
Konradas Velenrodas — pusl. 24	15c.
Kražių Skerdynės ir Jos. Pasekmės	15c.
Lietuvių Tautos Klausimas Europos Karės Metu — pusl. 102	35c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180	40c.
Liudvikas Pasteris — pusl. 48	15c.
Nuo Degtinės — pusl. 19	10c.
Petras Žemaitis — pusl. 69	20c.
Perspėjimas apie Šventą Tikėjimą — pusl. 63	10c.
Susiprato — pusl. 64	20c.
Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35	10c.
SLA. Istorija (1896-1915) $1.50; audimo apdarais	$2.00

Viršminėtas knygas SLA. nariai gauna už pusę kainos.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ PILNĄ KAINĄ:

Pasaulio Istorija (Parašė G. H. ells), 292 pusl.	2.25
Angliškai- Lietuviškas Žodynas, 834 pusl.	6.50
Geografija arba Žemės Aprašymas, 467 pusl.	3.00
Žinynas (iš įvairių mokslo šakų), 392 pusl.	2.25
Lietuvių Kalbos Gramatika (mokslo pradžia) 125 pusl.	.75
aritmetikos pradžiai), 103 pusl.	.50
Aritmetikos Uždavinynas (Vadovėlis Lietuvos Žemlapis	1.00
Vilnius—(Istorijos Apžvalga su daugybe paveikslų)	4.00
Kunigas Macochas — 4-rių aktų tragedija	.35
Laimės Ieškotojai — 4-rių Veiksmų Drama	.40
Aisopo Pasakos — pusl. 364	1.25
Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje — pusl. 258	1.00

Taipgi pas mus gaunama M. Petrausko sekančios kompozicijos del solo, duetų, kvartetų chorų, etc.:

Eglė (Žalčių Karalienė)	10.00
Žalčio ir Gulbės Dievaičio duetas	.75
Lietuviškos Dainos	1.50
Birutės Arija	.30
Pasaka ((Dramatiška Daina)	.80
Kanklės 1920 Metų	2.00
Aras, Kvartetas	.40

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

ART. PILKOS VAKARAS PAVYKO.

Pereitam sekmadieny, Transfiguration salėje, Brooklyne, artistas Stasys Pilka su savo bendradarbiais statė scenoje M. Drejerio keturių veiksmų veikalą „Septyniolikos metų". Veikalas paimtas iš vokiečių gyvenimo.

Šletofų šeimos auklėtinė Erika susimyli su Verneru Šletofu, pagyvenusiu žmogumi, kurio sunus Frideris jau lanko junkerių mokyklą ir taip pat įsimyli į jauną, gražią Eriką. Verneris svajotojas, tapybos meno, muzikos mylėtojas ir tais jo sielai artimais dalykais užsiima. Didelį Šletofų ukį valdo jo žmona Anna Marija ir Vernerio senas tėvas, atsargos pulkininkas. Iš karto Verneris spiriasi jaunos Erikos pinamą apie jį romansą, bet ilgainiui jos jaunumas nugali Vernerį ir tulos metinės šventės išvakarose jiedu susitaria nueiti į giraitėje prie upės stovinčią palapinę ir patekėjusio mėnulio žavėjančioje šviesoje tęsti tolyn prasidėjusį gražų romansą. Sunus Frideris tėvo romansą su Erika sužino ir pamatęs juos besibučiuojančius ir besitariančius susitikti minėtoje palapinėje, stačiai iš proto eina. Pagaliau šletofui patarus nueiti pamedžiot, jaunas Frideris nusprendžia savo lavonu užkirsti kelią savo tėvui ir Erikai į palapinę. Ir pagaliau tą savo pasirįžimą išpildo — nusišauja ant palapinės slenksčio. Anna didžiausio sielvarto apimta delei nusižudymo sunaus, iš pačios Erikos sužino apie savo vyro su Erika romansą. Čionai susipina motinos gailesčio ir mylinčios žmonos nusivilimo jausmai ir Anna puola stačiai isterijon. Bet galų gale, mylinčios žmonos nusivilimo jausmą apgali pasiaukojimas vyro laimei ir ji sutinka, kad Erika ir Verneris apleistų namus, palikdami ją vieną ramybėje, o patys kurdami sau laimę. Bet pamačius, kad Verneris sužinojęs apie sunaus nusižudymą irgi isteriškai sielvartauja ir nesutinka nuo jos trauktis, prisipažinęs, kad Erikos jaunumas tik laikinai jį apsvaiginęs, atleidžia viską ir kviečia Eriką pasilikti jų namuose posenovei, nes esą visiems kartu kentėti bus lengviau.

Tai trumpoje sutraukoje veikalo turinys. Vaidinimas šio veikalo reikalauja daug jausmų, daug įtempto upo. Tai ne bile vaidintojai gali šitokios nuotaikos veikalą suvaidinti taip, kad publika su įtempimu jį sektų. Tačiau artistui S. Pilkai ir jo bendradarbiams šis sunkus kurinys pavyko pilnai vykusiai suvaidinti. Ypatingai reikia pagirti šį scenos meno burelį su p. Pilka priešaky ir įvertinti jų pastangas, kad šis sunkus veikalas, kaip pats p. Pilka pareiškė, susimokintas tik į dvi savaiti laiko.

Vaidinime dalyvavo: Vernor von Šletoff, atsargos karininkas, **Stasys Pilka**; Anna Marija, jo žmona, **Judita Sadauskienė**; Frider, jų sunus, kariškos mokyklos mokinys, **Jonas Valentis**; Šletoff, Vernerio tėvas, atsargos pulkininkas, **S. E. Vitaitis**; Erika, Annos Marijos giminaitė ir auklėtinė, **Elena Šertvitaitė**; Forbrof, tarnas, **Vladas Rupeika.**

Vernerio, Friderio, Annos ir Erikos rolės centralinės ir sunku pasakyti kuri jų svarbesnė — visos lygiai svarbios. Art. Pilka kaip visuomet vaidino nepavaduojamai puikiai pačią sunkiausią psychologiniais momentais Vernerio rolę. Bet ir kiti vaidintojai savo sunkias roles atliko tokia nuotaika, kad pilnai harmoningą vaizdą vaidinimas teikė. Ištikro smagu žiurėti į tokį vaidinimą, kuris priverčia užsimiršti, kad sėdi paprastoje parapijinėje svetainėje ir seki mėgėjų vaidinimą. Tai buvo tikras profesionalis vaidinimas. Kiek teko patirti, tai visa publika, kurios buvo apypilnė svetainė, vaidinimu pilnai patenkinta.

Užsibaigus vaidinimui, **Jurgis Skinderis** parodė, anot propramę pažymėto išsitarimo, savo „jauną senatvę". Jis su p. Pilka padainavo, pakalbėjo ir pašoko, taip sakant parodė savo „štukas". Publika jam už tai padėkojo aplodismentais.

Prie pabaigos noriu priminti, kad šis burelis vaidintojų, pridedant dar kelis, su p. Pilka priešaky sekamą sekmadienį, spalių 21 d., vyksta į New Britain ir Hartford, Conn., vaidinti garsaus veikalo „Aušros Sunųs". New Britaine vaidinimas įvyks popiety, o Hartforde vakare. Kartu važiuoja ir Jurgis Skinderis su savo „jaunos senatvės štukomis". Patartina čionai minėtų kolonijų visiems lietuviams nepraleisti progos nepamačius to puikaus veikalo „Aušros Sunųs", nes to kio vaidinimo neturėsite kitos progos pamatyti.

Reporteris.

NETEISINGI PASKALAI APIE P. VILEIŠIENĘ.

Spalių 13 d. atsilankė „Tėvynės" redancijon Vilniaus lietuvių atstovė p. E. Vileišienė ir pranešė, kad paleisti paskalai, buk visų jos surinktų aukų Vilniaus lietuvių našlaičių auklėjimui ir švietimui 35% eis katalikų federacijai, yra visai nepamatuoti ir prasimanyti. Esą nėra nieko panašaus ir katalikų federacija net nereikalaujanti kontrolės ant jos surenkamų aukų, nes tas palikta p. Vileišienei atsiskaityti su Vilniaus Lietuvių Komitetu, kurio vardu ji aukas renka, ir su pačiais aukotojais. Greitu laiku bus išsiuntinėtas laikraščiams oficialus p. Vileišienės pareiškimas delei šitų paskalų.

Taipgi p. Vileišienė pranešė, kad ji jokiomis sutartimis su federacija nėra suvaržyta ir yra pasiryžusi važiuoti pakalbėt ir Vilniaus lietuvių padėtį paaiškinti į by keno šaukiamus susirinkimus. „By kurios srioves Amerikos lietuviai mane kvies, kad ir žydai kvies, aš eisiu visur, by tik gavus progos paaiškinti Vilniaus lietuvių sunkią padėtį ir paprašyti aukų našlaičių šelpimui, auklėjimui ir švietimui" — sako p. Vileišienė. Taipgi pranešė, kad pradžioje surinktos aukos, sumoje 250 dol., jau pasiųsta Vilniun, užpirkimui našlaičių prieglaudoms daržovių ir kitų reikmenų.

LIETUVOS ATSTOVAS P. BALUTIS TIKRAI ATVYKSTA.

Rašant šituos žodžius spalių 15 d., gauta tikrų žinių, kad antradieny, spalių 16 d., tikrai atvyksta New Yorkan Lietuvos Įgaliotas Ministeris ir Nepaprastas Pasiuntinys, p. B. K. Balutis. Jis kartu su Amerikos atstovu Pabaltijo valstybėms p. Coleman atvyksta laivu „Republic".

Pasinaudojant šia proga, susidarė komitetas iš p. J. Ginkaus, daktaro B. Venciaus ir advokato Urevičiaus, kurie ruošia vakarienę draugiškam p. Balučio pasitikimui. Kartu bus pakviestas svečiu ir p. Coleman. Pasitikimo vakarienė įvyksianti spalių 16 d., Waldorf-Astoria viešbuty, New Yorke. Platesnes žinias pranešime sekamam „Tėvynės" numery.

VELNIAI IR PRAGARAS.

Jau artinasi baisus pragaras, kur prasikaltę žmonės baisiai vaitoja. Už išradimą tokio skystymo žmonės pragaran patenka.

Vyrai, vaikinai, moterys ir merginos, kurie norite sužinoti apie tokį skystymą ir kaip ir iš kur jis atsirado, tai visi pasižymėkite ant kalendoriaus lapkričio 4 dieną, 1928 m. ir visi skaitlingai atsilankykite į Transfiguration svetainę, Marcy Ave. ir Hooper St., Brooklyn, N. Y.

Čia bus suloštas veikalas „Velnias Išradėjas", komp. Miko Petrausko garsioji opera. Šį veikalą scenon stato Lietuvių Operetės Draugija, bus puikiai sulošta su orkestros akompanavimu ir su šios draugijos atsižymėjusiais solistais ir su visu choru.

Tik neužmirškite — bus juokų ir liudėsio.

Vincas J. Višnius.

„VIENYBĖS" METINIS KONCERTAS.

Spalių 28 d., Klasčiaus salėje, Maspethe, įvyksta „Vienybės" metinis koncertas. Šių metų „Vienybės" koncertas žada buti tokiu, kad „subytyti" visus kitus iki šiol buvusius koncertus. Programe dalyvauja: Operos artistas-dainininkas Juozas Babravičius, komp. A. Vanagaitis, pianistas Mikas Jozavitas, dainininkė p-lė Koretzka, šokikė p-lė Daugirdaitė ir Operetės Choras. Pasibaigus programui bus šokiai ir visi galės linksmintis ir šokti kiek tik norės.

Kaip girdėti, tai viso Brooklyno ir apylinkės lietuviai rengiasi į šį puikų koncertą. Bet ir nenuostabu, nes tokio koncerto dar nebuvo, kuriame dalyvautų pačios žymiausios musų meno jėgos. Užsitikrinimui su vieta geriausiai bilietas nusipirkti iš anksto.

Vienybietis.

TEATRAS IR KONCERTAS.

Sekamam sekmadieny, spalių 21 d., 8 val. vakare, įvyksta gražus teatras ir koncertas Central Brooklyne. Šv. Jurgio parapijos choras stato scenon tris trumpus veikalėlius: „Padugnės", „Žalia Arielka" ir „Nelaimingas Buikas". Taipgi bus ir koncertinė dalis.

Šis įvairus vakarėlis įvyks sekamam sekmadieny, Parapijos Salėje, 207 York St., Brooklyne. Įžanga pigi, tik 50 centų suaugusiems. Prašomi visi atsilankyti, o tikrai busite patenkinti musų vakaru.

Komitetas.

LANKĖSI REDAKCIJOJE.

Pirmadieny, spalio 15 d. „Tėvynės" redakcijoje apsilankė gerai žinomas bostonietis vaistininkas p. K. Šidlauskas su savo žmona. Ponas Šidlauskas New Yorke lankosi su demokratų partijos reikalais, kaipo Naujosios Anglijos demokratų kliubų organizatorius. Kadangi p. Šidlauskas yra SLA. narys, tai prie progos atlankė ir organizacijos Centrą bei organo Redakciją.

SUGRĮŽO IŠ LIETUVOS P-LĖ ŽILVIČIUTĖ.

Spalių 12 d., laivu „Mauretania", sugrįžo iš Lietuvos p-lė Lilija Žilvičiutė iš Chicago, Ill. Linksma viešnia aplankė SLA. Centrą ir „Tėvynės" redakciją spalių 15 d. ir prie progos pasisakė, kad labai maloniai ir linksmai praleidusi pusantro mėnesio atostogas Lietuvoje. Šita proga p-lė Žilvičiutė pasinaudodama apvažinėjo ir Francijoje žymesnes vietas. Kelionė labai patenkinta ir labai gražiai atrodo — jokio kelionės nuovargio nepažymu. Paviešėjus kelias dienas New Yorke p-lė Lilija išvyko į savo numylėtą Chicagą.

VILNIAUS GEDULO PAMINĖJIMAS BROOKLYNE.

Spalių 9 d., „Vienybės" salėje, Tautininkų Kliubo buvo suruoštas vakarėlis paminėjimui gedulos momento lietuvių tautai — Vilniaus užgrobimo metinės sukaktuvės. Susirinko gražus burelis lietuvių. Susirinkimą vedė p. J. Ginkus. Kalbėjo „Vienybės" redaktoriai pp. Širvydas, Valaitis ir Dr. Vencius, pasakydami atatinkamas momentui prakalbas. Taip gi Jaunuolių Mokyklos mokiniai Pupelytė ir Ivanauskas pasakė momentui pritaikintas eiles. Šiame susirinkime nutarta pasiųsti užuojautos ir pastiprinimo telegrama broliams vilniečiams ir Vilniui vaduoti sąjungai Kaune. Vakarėlis buvo gana malonios ir jaukios nuotaikos.

Reporteris.

SKAITLINGA PILIEČIŲ REGISTRACIJA NEW YORKE.

Spalių 13 d. pasibaigusi New Yorke piliečių registracija sekamiem rinkimam sumušė visus rekordus. Viso piliečių užsiregistravo 2,023,654, arba viršaus pusės miliono daugiau, negu pereituose prezidento rinkimuose, 1924 metais, užsiregistravusių balsuotojų buvo.

Šitokiu balsuotojų padidėjimu politikieriai labai susidomėję, nes nežino kuriai pusiai bus daugiau naudos. Padidėjimas balsuotojų aiškinama tuomi, kad didesnis skaitlius moterų pradėjo domėtis politika ir todel užsiregistravo balsavimui.

Dabar miega gerai ir iš ryto jaučiasi puikiai

Ponas John Walters, Philadelphia, Pa., nori, kad kenčiantieji žmonės dasižinotų kokias puikias pasekmes jis yra gaves nuo Nuga-Tone. Jis sako: „Nuga-Tone yra puikios gyduolės. Aš dabar miegu gerai naktimis ir mano viduriai veikia naturaliai tris syk dienoje, ir aš jaučiuosi puikiai, kuomet rytą atsikeliu iš lovos. Prieš vartojimą Nuga-Tone aš visuomet buvau nuvargęs, o dabar jaučiuosi puikiai."

Tukstančiai moterų ir vyrų yra silpni, mažakraujai, vietoj buti sveikais ir stipriais ir turėti stiprius visus savo organus. Jie pasensta prieš laiką — turi prastą apetitą, menką vidurių virškinimą, turi gazų viduriuose, kepenų trubelius, silpnus inkstus, irituojančią pusle, negali naktimis gerai miegoti, atsikelia iš ryto nuvargę. Nuga-Tone puikiai pagelbsti nuo panašių negalėjimų, ir jau pagelbėjo virš milionui žmonių ir grąžino jiems sveikatą, stiprumą ir jėgą. Pabandykit butelį šiandien. Jųs galit gauti jų kur gyduolės yra pardavinėjamos. Jei jusų vertelga neturi jų stake, reikalaukit, kad jis užsakytų jų iš olselio vaistinės.

Telefonas: 7806-2
DR. JOHN STANESLOW
(Stanislovaitis)
799 Bank Street,
WATERBURY, CONN.
Ofiso valandos:
8—9 2—3 6—8
Nedėliomis per susitarimą.

Tel. Mansfield 9319
Dr. Ed. W. ŽUKAUCKAS
1114 Foster Avenue,
BROOKLYN, N. Y.
Valandos:
1—2 p. m. ir 6—8 p. m.
Nedėlioms pagal sutartį.

Tel. Empire 7365
Dr. F. MATULAITIS
322 Holbrook Avenue,
DETROIT, MICH.
Valandos:
12—3 p. m. ir 6—8 p. m.
Ultravioletinė šviesa. Diathermia

Tel. Stagg 5043
Notary Public
MATTHEW P. BALLAS
(BIELAUSKAS)
Licensed Undertaker
734 Grand Street,
BROOKLYN, N. Y.
(SLA. Narys)

I IR IŠ LIETUVOS
per BREMENA
ant didžiausio ir greičiausio Vokietijos laivo
COLUMBUS
Arba ant kitų laivų šios linijos
Tiktai aštuonios dienos ant vandens
Puiki trečia klesa — tiktai kajutos.
Kreipkitės prie vietos agento arba
32 Broadway, New York
NORTH GERMAN LLOYD

"DIRVA"
talpina tiktai parinktinus populiarius mokslo raštus, gražias senoviškas istoriškas apysakas, liaudies dainas, kurias jauni budami Lietuvoj dainavome, parinktą originalę poeziją, ir gražius juokus. Prie to telpa žinios iš Amerikos, Kanados, Lietuvos, viso pasaulio ir daug sporto naujienų.
„Dirva" yra 8 puslapių didumo, patriotinis laikraštis, eina sykį savaitėje. Kaina metams $2, pusei metų $1. Kanadon metams $2.50, kitur metams $3.
Reikalaukit kopijos pamatymui. Dykai.
„DIRVA"
6820 Superior Ave.,
CLEVELAND, OHIO.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS „TĖVYNĖJE"

KALĖDŲ EKSKURSIJA Į LIETUVĄ
Puikiausiu Greitlaiviu
AQUITANIA
Gruodžio (December) 5-tą dieną
iš New Yorko stačiai į Cherbourgą, o iš ten gelžkeliu į Kauną.
Pusšeštos dienos vandeniu, pusantros paros gelžkeliu — ir jau busite Lietuvoje, kur linksmai praleisite Kalėdų ir Naujų Metų šventes, pasivėžinsite rogėmis, ramiai praleisite ilgus žiemos vakarus giminių ir draugų buryje.
Ekskursiją veda žinomasis visuomenės darbuotojas Cunard Linijos Lietuviškojo Skyriaus Viršininkas
p. Pijus Bukšnaitis.
Vėlesni išplaukimai iš New Yorko:
BERENGARIA .... Gruodžio 14, Sausio 4
MAURETANIA .. Sausio 11, Vasario 16
AQUITANIA ..... Vasario 1, Kovo 1
Užsisakykite vietas ir klauskite paaiškinimų arčiausioje musų agenturoje, arba rašykite mums:
CUNARD LINE,
Lithuanian Dpt.
25 Broadway New York.

Kuomet „VOTYS", įsipiovimai, žaizdos ir tt. atsitinka MEŠKOS MOSTIS (Groblewski'o) palengvina skausmą ir ištraukia VOTIES ŠERDĮ į dvi ar tris dienas be jokių spaudimų. Kaina 50c.
GROBLEWSKI & CO., Plymouth, Pa.
TRAUKIA ir TRAUKIA ir TRAUKIA — tačiau lengvai.

AISOPO PASAKOS
Didelė knyga 360 puslapių, 110 paveikslų, 301 pasakų. Tinkami pamokinimai seniems, jauniems ir mažiems.
Popieros apdaruose tik $1.25
„TĖVYNĖS" ADMINISTRACIJA
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

DABAR UŽSIRAŠYK
'AMERIKOS LIETUVĮ'
AMERIKOS LIETUVIS, savaitinis laikraštis ramių pasiskaitymų, naudingų moksliškų straipsnių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekandčio gruodžio mėnesio bėgy, gaus gražių dovanų knygomis ir gražų sieninį kalendorių. Užsirašykit dabar, o turėsite naudingą laikraštį.
Reikalaujam agentų užrašinėt AMERIKOS LIETUVĮ, pardavinėk knygas ir gražias laiškam popieras.
Laiškus ir pinigus siųsdami adresuokite taip:
„AMERIKOS LIETUVIS"
14 Vernon Street, WORCESTER, MASS.

JAUNUOLIŲ MOKYKLOS
RANKVEDĖLIAI
ABC. Skaitymo-Rašymo pradžiamokslis. Sutaisė J. Damijonaitis. Pati pirmutinė knyga mokinant lietuviškai skaityti ir rašyti. Trečia ir vėliausia laida ..... 35c.
VAIKŲ DARŽELIS. Skaitymai antriesiams mokslo metams. Sutaisė J. Damijonaitis. Tai knyga, vartojama po ABC. 75c
GRAMATIKA Lietuvių Kalbos. J. Damijonaičio. Vadovėlis mokykloms pirmutinei gramatikos kliasai. Trečias pataisytas leidimas ..... 75c.
SKAITYMAI Lietuvių Kalbos Pamokoms. Sutaisė P. Klimas. Penktas išleidimas. Knyga, vartojama skaitymui po Vaikų Darželio augštesnėn s kliasoms $1.00
KRAŠTO MOKSLO SKAITYMO RINKINYS. Sutaise J. Damijonaitis. Knyga, vartojama augštesnėse kliasose susipažinti su Lietuvos istorija, geografija ir žmonių gyvenimu bei veikėjais. Kaina ..... 75c.
VIENYBĖ
193 Grand Street BROOKLYN, N. Y.

NĖRA KITO TIESESNIO KELIO Į LIETUVĄ
Arba Iš Lietuvos į Ameriką Kaip Per
KLAIPĖDĄ
—:Ant:—
BALTIC AMERIKOS LINIJOS
Važiavimas su vienu iš B. A. Laivų per Klaipėdą prie dabartinių aplinkybių yra malonus ir visai keleivių nevargina.
Kodel Lietuviai Važiuoja Ant Šios Linijos?
1) Nepertraukiama kelionė iš porto į portą
2) Nereikia trankytis geležinkeliais po svetimas šalis
3) Lietuviškai galima susikalbėt su laivo aptarnatojais
4) Geras valgis ir mandagus patarnavimas
5) Kasdien judami paveikslai ir koncertai
6) Išpildomi laivo orkestros įvairųs žaislai, šokiai ir tt.
KAINOS IŠ KAUNO: Trečia Klesa $125.00 Valdžios Tax Ekstra
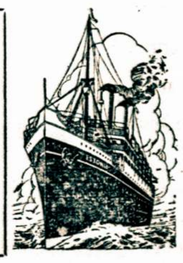
KAINOS Į KLAIPĖDĄ Trečia Kl. $107 Į abi pusi $181 Turistinė 3 klesa arba buvusia II klesa — $122.00 Į abi pusi 203.50
Išplaukimai Laivų Iš New Yorko:
„POLONIA" ---------- Spalio (Oct.) 27
„ESTONIA" ---------- Lapkričio (Nov. 15-tą
„POLONIA" ---------- Gruodžio (Dec. 4-tą
Su įvairioms Žinioms Kreipkitės į Vietos Agentą ar į Bendrovę
BALTIC AMERICA LINE
8 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y.
Union Trust Bldg., Pittsburgh, Pa.
115 So. Dearborn Street, Chicago, Ill.

Biznieriai Garsinkitės „TĖVYNĖJE"